

Young perspectives on the 2024 tour guiding legislation¹

Meral Büyükkuru² , Mehmet Tunaz³

² Faculty of Tourism, Hacı Bektas Veli University, Nevşehir, Türkiye; ³ Faculty of Science and Letters, Hacı Bektas Veli University, Nevşehir, Türkiye.

ABSTRACT

This study explores the awareness and perspectives of undergraduate tour guiding students in Türkiye concerning the 2024 amendments to the professional law of tour guiding. Using qualitative research methods, specifically semi-structured interviews, data were collected from 30 students selected through convenience sampling. Thematic content analysis was applied to evaluate the responses. The findings indicate that most students perceive the legal changes—particularly the removal of the foreign language requirement and the inclusion of graduates from unrelated disciplines—as detrimental to the profession's standards and prestige. Participants expressed concerns about potential declines in service quality and professional identity. The study further enriches the discussion by comparing Türkiye's legislative changes with international regulatory frameworks, highlighting both global trends and the importance of protecting the Turkish language as a cultural asset. Policy recommendations are offered to help balance inclusivity with professionalism in the evolving structure of the tour guiding profession.

KEYWORDS

Tour guiding, professional law, legislation, content analysis, foreign language.

Introduction

The Professional Law on Tour Guiding (Law No. 6326), which was enacted in 2012 (TC. Resmi Gazete, 2012), was prepared to regulate the profession of tour guiding in Türkiye and establish an official framework. This law aimed to define the duties and responsibilities of tourist guides, set professional standards, and ensure that guiding services operate in a professional and supervisable manner. It is a significant regulation designed to ensure that individuals engaged in guiding activities within the tourism sector possess certain standards and professional qualifications. However, although the law was enacted, it has not led to structural change or lasting solutions to the long-standing problems in the guiding profession.

The increasing number of travel agencies in the tourism sector, the establishment of sectoral organizations such as the Association of Turkish Travel Agencies (TÜRSAB), Union of Turkish Tourist Guides Chambers (TUREB), and Tourism Hotel Managers Association (TUROYD), the widespread expansion of tour guiding education, and the rapid increase in qualified labor in this process have significantly heightened the necessity for regulation in the field of tour guiding. The rise in the number of professional tourist guides, alongside the higher education institutions providing training in this field, the training programs conducted under the Ministry, and the entry of individuals from various professional backgrounds into the guiding profession, have raised concerns regarding professional identity. This situation has led to discussions on questions

¹ Ethical approval for the research was obtained from Nevşehir Hacı Bektas Veli University Scientific Research and Publication Ethics Committee on 27.09.2024, with decision number 2024.09.242.

such as 'Who is a tourist guide?' and 'What does a tourist guide do?' thereby necessitating a reevaluation of the profession's definition and boundaries.

Experts argue that resolving the problems within the guiding profession is only possible through a comprehensive structural reform that addresses the profession fundamentally. However, the scope of this structural reform and how it should be implemented remain critical discussion points. This study aims to explore the legal challenges facing the guiding profession and to present the younger generation's views and suggestions for its future.

This study provides significant data on evaluating the amendments made to the professional law on tour guiding from a student perspective. The findings can be utilized in the development of professional education programs and policies. Furthermore, it is believed that incorporating the opinions of a broader range of stakeholders in future legal regulations will contribute positively to the development of the profession. The opinions of students on this matter serve as an essential feedback source for other stakeholders in the tourism sector. Consequently, it will be possible to establish policies that preserve and enhance the standards of the profession.

Conceptual framework

Given the challenges tourist guides face, a law regulating the profession is clearly essential. Due to the seasonal nature of the profession, a significant portion of guides must remain away from their families and homes during their working periods. Issues such as social security rights, disruptions in insurance and retirement processes, low wages, and insufficient job security are among the key factors that make the sustainability of the profession difficult. Additionally, the low-wage policies of travel agencies, the shift of professional activities from product promotion to a commerce-oriented structure, and the employment of illegal guides are further factors that exacerbate the difficulties faced by guides (Erdoğan, 2020).

These already challenging working conditions have become even more complicated due to these issues, which hinder tourist guides from practicing their profession effectively. As a result, many tourist guides, in search of financial stability, have been compelled to turn to alternative career paths. Consequently, guides have either tended to continue their primary profession merely as a hobby or have had to leave the profession entirely. Many scholars have long criticized the lack of professional legislation for tourist guides due to their working conditions. This issue has been addressed in several reports and studies.

The historical development of laws related to tour guiding in Türkiye

Tour guiding, a profession that dates back to ancient times, has undergone various stages of transformation, evolving from traditional guiding—whose existence has been known for thousands of years—to contemporary professional tourist guides. Historically, guides have been essential in migrations, wars, trade routes, pilgrimages, and travel by land and sea voyages (Çimrin, 1995). Professionally, the most significant milestone was the organization of single-day train tours by Thomas Cook in 1851, during which he personally led the tours.

In the Ottoman period, by the late 19th century, tour guiding began to emerge as a profession. The first institutional attempt to regulate the profession was the promulgation of Regulation No. 190 on October 29, 1890. However, this regulation did not officially recognize tour guiding as a profession, as it was believed that those who guided foreign visitors were merely performing the duty of interpreters (Albuz, Çakmak, Eren, Tekin, & Yeşildağ, 2018).

With the establishment of the Republic of Türkiye, in 1923, a group of young individuals fluent in foreign languages founded the "Turkish Travelers' Society," which was later renamed the "Turkish Touring and Automobile Association" (Ahipaşaoğlu, 2001). On November 8, 1925, the decree on "Interpreters and Guides for Foreign Travelers" (Law No. 2730) was published, introducing strict regulations for the profession. One of the primary focuses of this decree was

the training of interpretative guides. However, since there was no institution responsible for such activities in the country at the time, the necessary examination for evaluating guides' qualifications was never implemented (TC. Resmi Gazete, 03.09.1971).

In December 1928, it was announced that the Istanbul Directorate of Economics would open a guiding course. The requirement for course attendees to take an exam, along with the inclusion of both new professionals and temporary interpreters, was an important step in the institutionalization of the profession. Çolakoğlu et al. (2010) reported that the first cohort of guides admitted through an examination and successfully completing the course consisted of fifty individuals.

The Ministry of Tourism and Promotion, established in 1963, organized guiding courses between 1964 and 1968. These courses, although not backed by specific regulations, were initiated under the decree of November 8, 1925 (Law No. 2730) and were carried out through internal service instructions and circulars. The first attempt at introducing an official regulatory framework for interpreter-guiding courses and practices was made with the issuance of Regulation No. 13945 on September 3, 1971. On March 21, 1974, this regulation was amended and renamed as the "Professional Tour Guiding Courses and Professional Tour Guiding Regulation." With this amendment, the authority to open guiding courses was extended beyond the Ministry of Tourism to other entities.

Due to its inefficiency in meeting the profession's requirements, the regulation underwent multiple revisions in 1981, 1983, 1986, and 1988 (Yenipinar et al., 2014). The last major revision in 2005 led to the final version of the regulation, which remained in force until 2012 under the title "Professional Tour Guiding Regulation." Finally, with the enactment of the Professional Law on Tour Guiding (Law No. 6326) in 2012, tour guiding was officially recognized as a profession (TC. Resmi Gazete, 2012).

2024 amendments to the professional law on tour guiding

The Law No. 7500 on Amendments to the Professional Law on Tour Guiding, published in the TC. Resmi Gazete on April 27, 2024 (Issue No. 32529), introduced various regulations concerning admission to the profession, dismissal procedures, supervision methods, and legislative amendments, along with changes to the Law on Travel Agencies and Association of Turkish Travel Agencies (TC. Resmi Gazete, 2024). Under the new amendments to the Tour Guiding Law, language proficiency exams for entering the profession will now be administered by ÖSYM (Student Selection and Placement Center). If a foreign language is not included in ÖSYM's exam schedule, assessments can be conducted by authorized and impartial institutions. Candidates who meet all other admission requirements will be granted the right to become tourist guides in the foreign language in which they have successfully passed the professional entrance exam, which will be conducted by expert public institutions and organizations upon the request of the Ministry of Culture and Tourism. However, candidates who meet all the professional entry requirements except for the foreign language proficiency certificate will have the opportunity to become regional or national Turkish-speaking tourist guides. However, this depends on their participation in field trips and passing the professional entrance exam administered by institutions authorized by the Ministry of Culture and Tourism. The most significant change introduced by this amendment is the removal of the foreign language proficiency requirement as a prerequisite for becoming a tourist guide. Another key change allows graduates of Art History, Archaeology, and East Asian language programs like Chinese to become tourist guides. They are not required to complete a formal tour guiding program if they meet the other eligibility criteria.

International regulatory frameworks for the tour guiding profession

Within the European Union, there is no unified legal framework governing the profession of tourist guiding. However, the EN 15565 standard (CEN 13809), established in 2008, outlines the

essential criteria for training and qualification programs for professional tour guides. The standard emphasizes the importance of local guides in providing quality tourism services. It also supports the EU's goal of allowing services to move freely across its Member States. A significant number of EU countries—15 in total—support the view that tour guiding should be tied to formal education and the subsequent issuance of a professional license (Kundi, 2024). In addition to aligning with international frameworks such as EN 15565, it is equally important to evaluate the legislation through the lens of national language preservation and domestic quality standards, such as those upheld by the Turkish Standards Institute (TSE). Recognizing Turkish as a critical cultural and communicative asset in tourism is vital for maintaining national identity within a globalized professional framework.

Each European country adopts a different approach to regulating the profession of tourist guiding (Novotn, 2021). Legally, two main regulatory models can be identified. In some countries (e.g., Denmark, Germany), tourist guiding is an unregulated profession, meaning there is no requirement for formal qualifications or licenses. In contrast, in other countries (e.g., Hungary, Portugal, Italy, Austria, etc.), it is considered a regulated profession, where legal provisions are in place and professional qualifications are mandatory. Below are examples of countries representing both regulatory approaches.

France: In France, the profession of tour guiding is regulated under Article L.221-1 of the Tourism Code. According to this legislation, guided tours in museums and historical monuments may only be conducted by individuals holding a professional tour guide license. To be eligible for the profession, candidates must hold a university degree—typically in fields such as tourism, art history, or history—and must have completed a state-accredited professional training program in tour guiding. Those with a master's-level degree must also have at least one year of experience explaining cultural heritage within the past five years. Language proficiency constitutes a critical component of professional eligibility. In accordance with the Arrêté dated 9 November 2011, candidates are required to demonstrate proficiency at the C1 level of the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) in a foreign language, a regional language of France, or French Sign Language (République Française, 2012; Ministère de l'Économie, 2025)

United Kingdom: In the United Kingdom, there is no legal requirement to obtain a formal license in order to work as a tour guide. Anyone may offer guiding services without holding a specific qualification or certification. However, professional tour guides often participate in accreditation programs offered by the Institute of Tourist Guiding, which enhance their credibility by certifying their knowledge and skills. There are three main levels of accreditation:

White Badge: Authorizes guiding at a specific site or along a fixed route.

Green Badge: Permits guiding within a specific town or region, including walking tours and site interpretation.

Blue Badge: The most comprehensive qualification, allowing guides to conduct walking tours, coach tours, and visits to a wide range of sites.

These accreditations signify that the guide has completed a structured training program and passed the required examinations. While there is no formal foreign language proficiency requirement to work as a tour guide in the UK, qualifications such as the Blue Badge often include assessment of the candidate's competency in at least one foreign language (Institute of Tourist Guiding, 2025).

Portugal: In Portugal, the profession of tour guiding was liberalized by Decree-Law No. 92/2011, which came into force in 2011. This regulation enabled a wider group of individuals to provide guiding services. However, those who wish to provide official tour guiding services are still required to complete specific education and certification processes. Turismo de Portugal is the official body responsible for providing education and certification in the tourism sector. Among the recognized training programs is the course titled "Informação Turística e Guia Intérprete da

Cultura Portuguesa,” offered by ISCE (Instituto Superior de Ciências Educativas), which prepares candidates for the tour guiding profession. To obtain the official title of Guia-Intérprete Nacional (National Tour Guide Interpreter), candidates are generally expected to meet the following requirements:

- Hold a bachelor’s degree in fields such as tourism, history, linguistics, architecture, translation, international relations, public relations, psychology, or communication sciences;
- Speak at least two foreign languages fluently;
- Complete a tour guiding program recognized by Turismo de Portugal;
- Successfully pass the quality examination administered by SNATTI (Sindicato Nacional da Actividade Turística).

Individuals who meet these criteria are authorized to operate as official tour guides in Portugal (ISCE 2021; SNATTI, 2021).

Greece: Law No. 710/1977 regulates the profession of tourist guiding in Greece. Individuals who wish to become tourist guides in Greece must complete a 2.5-year training program at the Tourist Guide Schools operated under the authority of the Ministry of Tourism. Candidates are required to have C2-level proficiency in at least one foreign language. For foreign nationals, a minimum C1-level proficiency in Greek is mandatory. Upon successful completion of the program and acquisition of a license from the Ministry of Tourism, guides are authorized to work throughout the entire territory of Greece (WFTGA, 2025; Greek Ministry of Development and Investments, 2025).

Italy: In Italy, the profession of tourist guiding is regulated at the national level by Law No. 190 of December 13, 2023. This legislation provides a legal framework for the guiding profession. Individuals who wish to work as tourist guides (guida turistica) in Italy must pass the national qualification examination administered by the Italian Ministry of Tourism and be registered in the National Register of Tourist Guides. The application requirements include holding at least a bachelor’s degree, as well as demonstrating certified language proficiency in two foreign languages—one at C1 level and the other at a minimum of B2 level. Candidates who successfully pass the written, oral, and practical components of the examination are issued a personal identification card (patentino) by the Ministry of Tourism. This card serves as official authorization and is valid throughout Italy. Additionally, a refresher training course is mandatory every three years to maintain professional status (Ministero del Turismo, 2023).

Spain: In Spain, the profession of tourist guiding is regulated not by the central government but by the autonomous communities (comunidades autónomas). As a result, each region has its own licensing and oversight system. However, the general eligibility requirements typically include holding a professional qualification or a university degree in fields such as tourism, history, art history, or related disciplines. Proficiency in Spanish and, where applicable, in the regional official languages (such as Catalan or Basque) is required. In addition, candidates must demonstrate proficiency in at least one foreign language, most commonly English (Ministerio de Turismo, 2023).

China: In China, the profession of tour guiding is regulated by the Tourism Law (2013) and the Regulations on the Administration of Tour Guides, revised in 2017. These regulations establish specific requirements and procedures for the practice of the profession. To become a licensed tour guide, individuals must have at least a high school diploma or equivalent and must pass the Tour Guide Qualification Examination. Tour guides are required to participate in periodic in-service training programs to maintain and update their professional knowledge and skills. Those who wish to guide in a foreign language must provide proof of language proficiency and pass additional language-specific examinations (Ministry of Culture and Tourism of the People’s Republic of China, 2017).

Literature review

Batman (2000) concluded in his research that the legal framework for tour guiding needed to be revised. He argued that if amendments were made to the relevant legislation, several issues could be resolved, particularly illegal guiding and the problem of employing guides at wages below the minimum rate. Akbulut (2006) conducted a study on the professional challenges of tourist guides in the Aegean Region and proposed solutions. He asserted that successful guiding services could only be achieved through legal regulations that guarantee the professional lives of tourist guides. In Akbulut's (2006) study, a significant number of guides stated that they did not find the existing legal regulations sufficient according to their professional standards. Similarly, Yazıcıoğlu et al. (2008) conducted research to identify the problems and opinions of tourist guides regarding their profession. The findings of this study emphasized that since the tourism sector continuously aims to expand its market share and tour guiding is one of its most critical economic components, an urgent professional law was necessary. The results of these and similar studies led to the enactment of the Professional Law on Tour Guiding in 2012. However, the problems within the profession were not entirely eliminated with the introduction of this law.

The Professional Law on Tour Guiding, which was enacted in 2012, has been a subject of numerous studies and remains an active area of research. Since this study is conducted within the Turkish context, the research discussed in this section also pertains to the Professional Law on Tour Guiding currently in force in Türkiye. Various studies have examined the perspectives of different stakeholders regarding the professional law. For instance, a study conducted by Zengin et al. (2017) thoroughly analyzed the opinions of professional tourist guides on this legislation. To achieve this objective, the researchers developed a survey scale, which was distributed to tourist guides in Istanbul. Out of 393 returned questionnaires, 345 were deemed valid for analysis. The study's findings revealed that the implementation of the Professional Law on Tour Guiding contributed to increasing the prestige of the profession. However, the research also highlighted that due to insufficient regulatory measures, the law and related legislation have failed to effectively address certain issues.

In another study, Yenipinar et al. (2014) evaluated the Professional Law on Tour Guiding from the perspectives of professional organizations and academic faculty members. According to their findings, while the law addressed many issues within the profession, it was ineffective in preventing professional grievances, leading to opposing viewpoints regarding its overall effectiveness. The primary aim of their research was to identify these criticisms and assess the effectiveness of the Professional Law on Tour Guiding in resolving existing challenges. To achieve this, they administered an open-ended questionnaire to faculty members from tour guiding programs and members of the Tourist Guides Association. The study's findings suggested that future legislative reforms could play a crucial role in restructuring the regulatory framework, protecting the rights of tour guides, and further developing the profession in Türkiye.

Erdoğan (2020), in his master's thesis, examined the perspectives of prospective tourist guides on their profession. However, unlike previous studies, this research did not focus on a specific professional law or regulation; rather, it was conducted as a general attitudinal analysis. Using a survey questionnaire, Erdoğan collected responses from 300 undergraduate students enrolled in the Tourism Faculty's Tour Guiding Program at Balıkesir University, all of whom aspired to become professional guides. The study concluded that participants' perceptions of the profession did not vary based on gender or the institution from which they graduated. Additionally, the findings revealed a correlation between students voluntarily choosing the program and their professional attitudes. However, the study also found that many students were uncertain about pursuing a career in the tourism sector after graduation.

Although various studies involving different stakeholders have been conducted over time on this research topic, findings suggest that the issues within the tour guiding profession have not yet

been fully resolved. Unlike previous studies, the current research is considered highly original as it incorporates the perspectives of prospective tourist guides and addresses the most recent legislative changes, providing an updated and unique contribution to the field.

In 2023, the Association of Hungarian Tourist Guides and the Federation of Hungarian Tourist Guides submitted a proposal to the Hungarian Tourism Agency for the re-regulation of the tour guiding profession. The aim of the proposal is to establish a modern and transparent legal framework and an effective system of supervision. Kundi (2024) conducted interviews with both organizations to evaluate the current regulatory framework. The leaders of MIE and MISZ emphasized that the quality of professional guiding can only be ensured through a well-functioning education system and a solid legal structure. This would also contribute to a more transparent economy, generate additional income at local and national levels, and increase employment opportunities for licensed guides.

According to practices observed across Europe, education and legal regulation are considered essential components of the guiding profession. It is widely accepted that the profession should be regulated at the national level in alignment with EU standards. Both organizations agreed that updated legislation and high-quality training are fundamental to restructuring the profession (Kundi, 2024).

Methodology

The purpose of the study

This study aims to examine how undergraduate tour guiding students view and evaluate the 2024 legal changes affecting their profession. Before encountering an unfamiliar or challenging professional scenario, individuals must be equipped with preliminary knowledge and awareness to prepare themselves effectively. When future guides understand the latest laws and have strong skills, they can start their careers more confidently (Güzel, 2007). This research also aims to determine the extent to which students—who are expected to be future practitioners of the law—embrace and internalize it. The concept of "acceptance level" refers to the degree to which a specific piece of legislation is perceived as beneficial or detrimental to a particular group or individual. Additionally, a comprehensive examination of the law's future impact on the profession is of significant importance. This approach allows for an evaluation of both the potential benefits and possible drawbacks of the law's implementation. In line with the above-mentioned objectives, the study is structured around the following research questions:

1. What is the level of awareness among prospective tourist guides regarding the legislative amendments enacted in 2024?
2. What are the positive and negative opinions of prospective tourist guides regarding the legislative amendments enacted in 2024?
3. How have the legislative amendments enacted in 2024 influenced the perspectives of prospective tourist guides toward the profession?

Research design

In this study, participants were selected from undergraduate students enrolled in the tour guiding program, as they are directly relevant to the research objective. The convenience sampling method was used to determine the participants. According to Dörnyei (2007), convenience sampling is a non-probability or non-random sampling technique, in which participants are chosen based on ease of access, proximity, and availability within a specific timeframe. For this reason, participants were selected through convenience sampling, considering their accessibility and willingness to participate in the study. This exploratory case study was conducted with 30 students enrolled in the Tour Guiding Undergraduate Program at

Nevşehir Hacı Bektaş Veli University. The participants' ages ranged from 19 to 36 years, with 17 female and 13 male students.

This study was conducted exclusively with students enrolled in four-year undergraduate tour guiding programs. While tour guiding licenses and professional authorization in Türkiye can also be obtained through two-year vocational schools and distance education programs, this research focused solely on students from formal undergraduate faculties in order to explore their specific educational experiences and perceptions regarding the 2024 legislative changes. This represents a methodological limitation, and future studies are encouraged to include a more diverse sample.

To collect research data, the researcher developed eight semi-structured interview questions. To ensure that all participants interpreted the questions consistently and to establish construct validity, two faculty members from the Faculty of Tourism reviewed the questions and provided feedback before the interviews were conducted. Based on the feedback received, the interview questions were revised and finalized. Initially, the interview consisted of nine questions, but one was removed as it was no longer relevant due to its exclusion from the proposed legislation. The final interview questions are as follows:

1. How familiar are you with the recent changes in the tour guiding profession? Please summarize them in your own words.
2. What are your thoughts on the removal of the foreign language requirement in the tour guiding profession?
3. What do you think about the need for Turkish-speaking tour guides?
4. Are you aware of the proficiency requirements for candidates who wish to guide in a foreign language? Do you find these requirements sufficient or insufficient?
5. What are your thoughts on the new regulations that facilitate graduates of art history and archaeology programs in becoming tourist guides?
6. Has your perspective on pursuing a career in tour guiding changed after these regulations? Why or why not?
7. What are your thoughts on the future of the tour guiding profession?
8. According to these new regulations, what potential challenges might tourist guides face during tours, with tourists, or with travel agencies?

The interviews were conducted individually with each student at different times. The researcher did not provide any guidance or direction to the students, ensuring that their responses were recorded exactly as given. Each interview lasted approximately 20 minutes, and the recorded responses were stored as raw data for further content analysis.

The data obtained from the interviews were subjected to content analysis. Content analysis is a qualitative research method that aims to produce objective, consistent, and measurable results by systematically examining materials such as documents and texts through sampling, coding, and classification (Stemler, 2015). Following the content analysis process, the responses provided by each participant for each question were first compiled together, and common expressions used to answer each question were categorized. Subsequently, main themes and sub-themes related to these categories were identified and refined. Additionally, the researcher reviewed responses multiple times, taking notes and assigning thematic codes to the answers (Creswell & Poth, 2016; Merriam & Tisdell, 2015). Recurrent student statements were quantified and categorized into themes during the content analysis process. These ratios and themes are presented in tables within the findings section. Finally, the themes were interpreted in alignment with the research questions.

Findings

This section presents the findings obtained through the content analysis of the responses given by the participants in the interviews. The results are categorized under subheadings based on

each interview question, and the statistical ratios of the responses are reported in detail. Below, Table 1 provides an overview of the most frequently expressed findings from the participants' responses, along with their corresponding percentages.

Table 1 Candidates' awareness levels regarding legal amendments

Candidates' General Awareness of Legal Amendments	Candidates Who Stated That the Foreign Language Requirement Was Removed	26 (87%)
	Eligibility of Art History and Archaeology Graduates to Become Tourist Guides	10 (33%)
Candidates' Opinions on Turkish-Language Guiding	Candidates Who Consider the Removal of the Foreign Language Requirement as Negative	27 (90%)
	Candidates Who Claim That Those Proficient in a Foreign Language Can Also Work as Turkish-Language Guides	24 (80%)
Requirements for Guiding in a Foreign Language	Candidates Who Are Aware of the YDS and TUREB Exams	28 (93%)
	Candidates Who Stated That the YDS Exam Is More Difficult	17 (60%)

Table 2 presents the main themes derived from the candidates' responses to the interview questions, along with their associated sub-themes. Each main theme includes sub-themes identified through content analysis. These details are further elaborated in the following pages with comprehensive explanations.

Table 2 Main and sub-themes derived from content analysis

Main Themes	Sub-Themes
Eligibility of Graduates from Other Departments to Become Tourist Guides	<ul style="list-style-type: none"> • Difference in Area of Expertise • Variation in Guiding Skills • Industry Needs and Demand • Preservation of Professional Identity
Change in Attitudes Toward the Tour Guiding Profession	<ul style="list-style-type: none"> • Erosion of Professional Identity and Prestige • Increase in Competition • Concerns About Declining Quality: • Supervision and Quality Concerns
Potential Future Issues as Perceived by Candidates	<ul style="list-style-type: none"> • Lack of Foreign Language Proficiency • Deficiency in Cultural and Historical Knowledge • Concerns About Competition and Unemployment • Issues in Supervision and Quality Control

Candidates' awareness of the amendments to the professional law on tour guiding

To assess candidates' prior knowledge regarding the amendments made to the Professional Law on Tour Guiding in 2024, the first interview question focused on their awareness of these changes. Among the 30 participants, 26 stated that they were aware of the acceptance of Turkish-language tour guiding and the removal of the foreign language requirement. This was identified as the most commonly known amendment among candidates. Additionally, 10 participants indicated that they were aware of the amendment allowing art history and archaeology graduates to become tourist guides. Meanwhile, four participants expressed awareness of the amendments but did not provide specific details regarding the changes. Overall, the findings suggest that most candidates were aware of the amendments to the Professional Law on Tour Guiding. They reported having learned about these changes through media, social circles, or coursework at their university.

Removal of the foreign language requirement and Turkish-language guiding

In the second and third interview questions, candidates were asked about the removal of the foreign language requirement as a condition for becoming a tourist guide and their opinions on Turkish-language guiding. The participants' responses were analyzed, leading to the following findings:

Removal of the Foreign Language Requirement: Of the 30 students in the study, 27 (90%) believed that removing the foreign language requirement was a mistake. Participants emphasized the importance of foreign language proficiency in the tour guiding profession. For example, one participant stated: "*Foreign language is essential for effective communication with tourists and for conveying cultural knowledge. It should remain a requirement.*"

Acceptance of Turkish-Language Guiding: Among the 30 participants, 24 (80%) argued that Turkish-language guiding could also be successfully conducted by guides proficient in a foreign language. One student stated: "*Turkish-language guiding can be performed without foreign language proficiency; however, knowing a foreign language provides an additional advantage.*" Another participant expressed a similar opinion: "*Knowing a foreign language is essential for effective communication with tourists. It is inherent to the profession. Turkish-language guiding can also be done by those who speak a foreign language, but foreign language proficiency remains an advantage.*"

These findings highlight the importance of foreign language proficiency in the tour guiding profession while also demonstrating that Turkish-language guiding can be successfully conducted by guides who are proficient in a foreign language. The study results emphasize the significance of maintaining foreign language requirements in tourism education and the need to carefully evaluate the practical implications of Turkish-language guiding within the profession.

Requirements for guiding in a foreign language

The fourth question in the interview aimed to gather participants' opinions on the requirements for becoming a tourist guide in a foreign language. Participants were asked about the proficiency conditions set for foreign language guiding and whether they found these requirements appropriate. Among the participants, 93% stated that passing either the YDS (Foreign Language Proficiency Exam) or the foreign language exam conducted by TUREB was necessary. Additionally, 17 participants (60%) expressed that the YDS exam was more difficult than the TUREB exam. Participants also emphasized the importance of speaking skills in determining foreign language proficiency. Eight participants specifically stated that speaking is the most critical skill for tour guiding and should be given more weight in language proficiency exams. Furthermore, ideas were collected on evaluating and improving the current examination system. Six participants suggested that the system should be completely restructured, and a specialized foreign language oral proficiency exam should be introduced exclusively for tour guides. These findings provide significant insights into the current deficiencies and areas for improvement in assessing and determining foreign language proficiency in tour guiding. The study results emphasize the need to reassess tour guiding education and examination systems. The 2024 proposed legislative amendment indicates that ÖSYM (Student Selection and Placement Center) will be authorized to conduct foreign language proficiency exams. While the study findings suggest a need for changes in the current foreign language assessment system, it remains unclear how the content and format of the new ÖSYM exam will be structured, as no detailed information has yet been shared with candidates.

Eligibility of graduates from other departments to become tourist guides

Another amendment introduced in 2024 allows graduates of art history, archaeology, and East Asian language programs such as Chinese to enter the tour guiding profession, provided they meet the other eligibility requirements. In the study, all participants expressed that this decision was incorrect for various reasons. The likely reasons why all participants opposed the acceptance of art history and archaeology graduates into the tour guiding profession were categorized as follows:

Difference in Area of Expertise: Graduates of art history and archaeology programs primarily focus on historical artifacts, artworks, and cultural heritage as part of their education and

specialization. In contrast, the tour guiding profession is centered around itineraries, tourist attractions, and tourism services. Therefore, these two fields require different areas of expertise, and a degree in one does not necessarily ensure competency in the other. One student stated: *"Of course, art history and archaeology are valuable disciplines; however, the education provided in these programs does not directly address the practical aspects of tourism or the communication, group management, and itinerary planning skills required in guiding."*

Difference in Guiding Skills: Tour guiding is not only about delivering information but also involves communication, group management, and crisis management skills. It is unclear whether art history and archaeology graduates possess these competencies, as they may lack the practical experience and training background necessary for the tour guiding profession. One student: *"In tourism faculties, we gain not only theoretical knowledge but also practical field skills; overlooking this difference undermines the professional standards of guiding."*

Industry Needs and Demand: The tour guiding sector has specific demands and expectations, typically including destination knowledge, language proficiency, and the ability to engage with tourists. There are concerns about whether art history and archaeology graduates can meet these expectations, raising doubts about their suitability for the needs of the tourism industry.

Preservation of Professional Identity: Maintaining the professional identity of the tour guiding profession encourages the employment of qualified professionals with appropriate training. Allowing graduates from different disciplines to enter the profession may undermine this identity and lead to a decline in professional standards.

Change in attitudes toward the tour guiding profession

Responses to the seventh interview question showed that 21 out of 30 tour guiding students (70%) had a more negative view of the profession after the legal changes. Candidates explained this shift in perception for the following reasons:

Erosion of Professional Identity and Prestige: The 2024 amendments, particularly the removal of the foreign language requirement and the expansion of eligibility to graduates from various academic fields, have raised significant concerns about the devaluation of the profession. Participants feared that the perceived ease of entry might undermine the credibility and societal respect traditionally associated with tour guiding. One student explained, *"When the profession becomes accessible without foreign language proficiency or specialized tourism education, its value and reputation will naturally diminish in the public eye."* Moreover, the inclusion of individuals without a tourism-specific educational foundation was seen as disruptive to the collective professional identity of guides. Another student reflected, *"Our professional identity is built on a shared foundation of tourism-focused education. If that core is diluted, it's hard to define who we are as guides anymore."*

Increase in Competition: A broader pool of graduates entering the tour guiding profession could lead to increased competition. Graduates from art history or archaeology programs may now apply for previously limited guiding positions, intensifying competition and reducing job opportunities for those who originally trained in the field. One of the students expressed the following view on this matter: *"We worked hard for years to qualify as professional guides, but now our job prospects are threatened by those who haven't followed the same rigorous training."*

Concerns About Declining Quality: Participants voiced apprehension that admitting graduates from unrelated disciplines into the tour guiding profession may lead to a decline in service quality. Their primary concern centered on the lack of practical competencies and limited familiarity with local culture among these new entrants, which could result in unmet tourist expectations and diminished trust in professional guides. Some students also pointed out that the widening diversity in educational backgrounds may lead to inconsistencies in the delivery of cultural and historical content. As one participant remarked, *"Tourists expect both accurate*

information and a meaningful cultural experience—this can't be delivered without proper training in tourism and heritage interpretation."

Supervision and Quality Concerns: The admission of candidates from various academic backgrounds has raised concerns that regulatory oversight may weaken, leading to a decline in service quality. This situation could result in lower tourist satisfaction and a negative impact on overall travel experiences.

Eight participants (27%) stated that their attitude toward the tour guiding profession had not changed. The possible reasons why these participants maintained their stance are listed as follows:

Education and Experience: Participants have already received education in this field, and some have even gained work experience. Therefore, they did not develop a negative attitude toward the tour guiding profession due to the new legal amendments.

Current Professional Status: Some participants are already employed in other areas of the tourism sector. As a result, they have not undergone a change in perspective regarding the tour guiding profession.

Professional Image and Values: Some participants reported having a strong emotional attachment to the values and image of the tour guiding profession. They said the new regulations did not change how they view the profession.

Potential future issues as perceived by candidates

In the final part of the interview, candidates shared their views on how the new legal changes might create problems for tourist guides, especially when dealing with tourists and travel agencies. Based on their responses, the possible challenges were categorized as follows:

Issues Related to Language Deficiency: Participants expressed concerns that removing the foreign language requirement could lead to miscommunication and inadequacies in language skills among tourist guides. They believe this situation could result in communication difficulties with tourists and lower tourist satisfaction. One participant: *"Without a strong command of foreign languages, how can we meet the expectations of international tourists or represent our country effectively?"*

Concerns About Increased Competition and Unemployment: Participants stated that allowing graduates from different academic fields to become tourist guides could intensify competition within the sector, making it more difficult for trained professionals to find employment.

Discussion

The findings of this study underscore the need for a more inclusive and contemporary framework for the profession of tour guiding in Türkiye. In line with previous research (Ap & Wong, 2001; Holloway, 2016), the participants—who represent the next generation of guides—emphasize professionalization, regulatory clarity, and stronger institutional collaboration as key areas of concern. Their perspectives reflect a broader global discourse that regards tour guiding not merely as a vocational activity but as a form of cultural mediation and professional expertise (Cohen, 1985; Salazar, 2010).

In comparison with international practices, Türkiye's current legal structure (Law No. 6326) mirrors the regulated models adopted by countries such as Italy, Portugal, and Hungary, where licensing and formal education are mandatory (Kundi, 2024). However, unlike these countries, Türkiye's legal amendments have been perceived as inadequate in addressing evolving industry needs and professional identity concerns. For instance, in Italy, the 2023 national reform mandates a central examination and language certification for official guides, reinforcing the role of qualification standards in ensuring service quality. Similarly, in Portugal, the certification

process includes a national exam and training validated by Turismo de Portugal, further integrating education with legal recognition.

Conversely, in countries such as Germany and Denmark, tourist guiding remains an unregulated profession, with market freedom compensating for state oversight. While this model promotes flexibility, it also raises questions about quality control and professionalism—concerns which Turkish respondents echoed, particularly regarding the risks of deregulation and the potential devaluation of formal training.

Participants strongly supported regulation over deregulation, echoing the views of European professional associations that back the EN 15565 standard. This European norm stresses the importance of harmonized training and certification systems to uphold service standards and facilitate professional mobility. The reluctance of young Turkish participants toward the 2024 draft amendment reflects their desire for clearer professional identity, structured career pathways, and recognition of academic credentials in line with EU models.

While the comparative analysis emphasizes international standards and foreign language competencies, it is also crucial to incorporate national considerations. The protection and institutional promotion of the Turkish language—alongside recognition of Turkish cultural narratives—should form part of any regulatory framework. Future policies should seek a balanced approach that respects both global expectations and local linguistic and cultural values.

Furthermore, this study reveals an ongoing identity crisis within the profession, as also discussed in previous literature (Black & Weiler, 2005). Many participants questioned the scope of the profession, the boundaries of their future responsibilities, and the criteria used to define a “qualified guide.” This ambiguity is exacerbated by legal uncertainty and overlapping institutional roles.

The findings of this study show both similarities and differences compared to previous research in the literature. In a study conducted by Güzel (2007), it was stated that tourist guides had a high level of awareness regarding legal regulations and that these regulations would enhance the profession’s prestige. However, contrary to the opinions expressed in Güzel’s study, students in this research believe that the proposed 2024 amendments will damage the reputation of the profession.

In another study conducted by Kaya et al. (2020), it was emphasized that tourist guides experience professional identity issues and that legal regulations could provide a solution to these problems. However, in this research, students indicated that the current amendments would negatively impact professional identity and reputation. These differences suggest that opinions on the content and implementation of legal regulations may change over time.

Overall, the findings suggest that aligning Türkiye’s legal framework with international best practices—while also considering the unique cultural and economic context of Turkish tourism—is essential. The voices of young stakeholders offer valuable insight into the potential for a reformed, modernized guiding profession grounded in competence, quality, and legal clarity.

Conclusion

This study aimed to explore prospective tourist guides’ awareness, perceptions, and professional outlook in relation to the legislative amendments introduced in 2024. Based on qualitative data obtained through in-depth interviews, the findings reveal several key implications.

First, in response to the first research question regarding awareness, it was observed that the majority of participants had a basic understanding of the legal changes, particularly those concerning the removal of the foreign language requirement and the expansion of eligibility

criteria. However, detailed knowledge about the content and long-term implications of the amendments was limited, indicating a gap between official announcements and effective communication with future professionals. Second, addressing the second research question, participants expressed a predominantly negative view of the amendments. The main concerns were centered around the potential decline in the prestige and quality of the profession. The removal of language proficiency standards and the acceptance of graduates from unrelated disciplines were perceived as threats to the integrity and consistency of tour guiding as a specialized profession. Nevertheless, a minority of participants acknowledged some potential advantages, such as increased inclusivity and flexibility in professional entry pathways. Finally, regarding the third research question, the findings indicate that the amendments have led to a noticeable shift in students' attitudes toward the profession. Many reported a decrease in their motivation and enthusiasm due to perceived devaluation of their educational investment and professional identity. The growing sense of uncertainty about future employment conditions and sectoral standards was a recurring theme throughout the interviews.

This study has certain limitations. Firstly, it reflects the opinions of students within a specific period, and given the evolving legal regulations and sectoral dynamics, the generalizability of the findings is limited. Additionally, the study focuses solely on the perspectives of students enrolled in the tour guiding program of a single university. Therefore, it is essential to consider the views of students from other universities and those participating in guiding programs in different geographic regions for a more comprehensive understanding. Additionally the study is limited to students enrolled in four-year undergraduate tour guiding programs, excluding those from vocational schools and distance education. Therefore, the findings may not fully represent the views of all prospective tourist guides in Türkiye.

Future research could be conducted with a larger sample group and participants from different universities to gain broader insights. Additionally, gathering opinions from graduates and actively working professional tourist guides as well as students from vocational schools and distance education programs would allow for a more comprehensive evaluation of the impact of legal regulations on professional life. Such studies can help clarify how legal changes affect the guiding profession over time and support its professionalization.

From a policy perspective, the findings suggest that any revision of Türkiye's tour guiding law should:

- Preserve the requirement for formal education in relevant disciplines such as tourism, history, and art history,
- Mandate foreign language proficiency, aligned with CEFR standards,
- Incorporate stakeholder input—especially from young professionals—into legislative processes,
- Establish a dynamic framework that allows for periodic review and adaptation in light of industry trends and international standards.

In sum, this research contributes to the ongoing discussion on the modernization of the tour guiding profession by highlighting the voices of future professionals. Their views offer valuable guidance for legislators and policymakers aiming to balance flexibility with professionalism in a globally evolving tourism sector.

Author contribution rates

The 1st Author: 50%, 2nd Author: 50% contributed to this study.

Conflict of interest declaration

Our article titled “Young perspectives on the 2024 tour guiding legislation” has no financial conflict of interest with any institution, organization or person. There is also no conflict of interest between the authors.

References

- Ahipaşaoğlu, H. (2001). *Turizmde rehberlik*. Detay Yayıncılık.
- Akbulut, O. (2006). *Ege Bölgesindeki profesyonel turist rehberlerinin mesleki sorunları ve çözüm önerilerine yönelik bir araştırma* [Master's thesis, Akdeniz University]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Albuz, N., Çakmak, T.F., Eren, A., Tekin, Ö., & Yeşildağ, G.N.G. (2018). *Turist rehberliğine giriş*. Detay Yayıncılık.
- Ap, J., & Wong, K. K. F. (2001). Case study on tour guiding: professionalism, issues and problems. *Tourism Management*, 22(5), 551–563. [https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(01\)00013-9](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(01)00013-9)
- Batman, O., Yıldırğan, R., & Demirtaş, N. (2000). *Turizm rehberliği*. Değişim Yayınları.
- Black, R., & Weiler, B. (2005). Quality assurance and regulatory mechanisms in the tour guiding industry: A systematic review. *Journal of Tourism Studies*, 16(1), 24–37. <https://search.informit.org/doi/10.3316/ielapa.200509017>
- Cohen, E. (1985). The tourist guide: The origins, structure and dynamics of a role. *Annals of Tourism Research*, 12(1), 5–29. [https://doi.org/10.1016/0160-7383\(85\)90037-4](https://doi.org/10.1016/0160-7383(85)90037-4)
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage Publications.
- Çimrin, H. (1995). *Turizm ve turist rehberliğinin ABC'si*. Akdeniz Kitabevi.
- Çolakoğlu, O., Epik F., & Efendi, E. (2007). *Tur yönetimi ve turist rehberliği*. Detay Yayıncılık.
- Dörnyei, Z. (2007). *Research methods in applied linguistics*. Oxford University Press.
- Erdoğan, S. (2020). *Turist rehberi adaylarının turist rehberliği mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi* [Master's thesis, Balıkesir University]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Greek Ministry of Development and Investments, (2025). *Announcement of the Profession of Tour Guide*. https://eugo.gov.gr/en/services/655394?utm_source=
- Güzel, F. (2007). *Türkiye imajının geliştirilmesinde profesyonel turist rehberlerinin rolü*. [Master's thesis, Balıkesir University]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Holloway, J. C. & Humphreys, C. (2016). *The Business of Tourism*. 10th edition. Pearson Education Limited.
- ISCE (Instituto Superior de Lisboa e Vale do Tejo) (2021). *Tourist Information and Interpreter Guide to Portuguese Culture*. <https://www.isce.pt/en/study/postgraduates/tourist-information-and-interpreter-guide-to-portuguese-culture>
- Institute of Tourist Guiding (ITG). (2025). *Our Qualifications*. <https://www.itg.org.uk/becoming-a-guide/our-qualifications>
- Kaya, A., Yetgin Akgün, D., & Çiftçi, G. (2021). Krizlerin turist rehberliği öğrencilerinin mesleki tutumları ile ilişkisi. [The Relationship of Crisis on Professional Attitudes of Tour Guiding Students]. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3), ss. 2907–2923. <https://tutad.org/index.php/tutad/article/view/336>.
- Kundi, V. (2024). Relevance and legal background of tourist guiding in Hungary. *Journal of Infrastructure. Policy and Development*. 8(12): 6522. <https://doi.org/10.24294/jipd.v8i12.6522>
- Ministère de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique Direction générale des Entreprises (2025). *Le métier de guide-conférencier*.
- Ministerio de Turismo. (2023). *Guía profesional de turismo en España*. <https://www.mintur.gob.es>
- Ministero del Turismo. (2023). *Disciplina della Professione di Guida Turistica* (Legge n. 190 del 13 dicembre 2023). https://www.camera.it/temiap/documentazione/temi/pdf/1412913.pdf?_1748849085729

- Ministry of Culture and Tourism of the People's Republic of China. (2017). *Regulations on Administration of Tour Guides (2017 Revision)*. <https://www.csicare.com/Law/LawShowEn?id=224495>.
- Novotný, L. (2021). Fighting unlicensed tour guides: a case from the Czech Republic. *The Lawyer Quarterly*, 11(2): 381.
- République Française. (2012). *Article R221-1 - Tourism Code*. https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006074073/LEGISCTA000006158379/#LEGISCTA000006158379.
- Resmi Gazete, (2024). *Turist rehberliği meslek kanunu ile seyahat acentaları ve seyahat acentaları birliği kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun*. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/04/20240427-1.htm>
- Resmi Gazete, (1971). *Tercüman-rehber kursları ve tercüman-rehber yönetmeliği*. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/13945.pdf>
- Salazar, N. B. (2010). *Envisioning eden: Mobilizing imaginaries in tourism and beyond*. Berghahn Books.
- Stemler, S. E. (2015). *Content analysis. Emerging trends in the social and behavioral sciences: An interdisciplinary, searchable, and linkable resource*. Wiley.
- Sindicato Nacional da Actividade Turística, Tradutores e Intérpretes (SNATTI). (2021). *Regulamento – Prova de Qualidade para Certificação de Guia-Intérprete Nacional*. <https://snatti.com/wp-content/uploads/2022/04/REGULAMENTO-Prova-de-Qualidade-Certifi-cacao-para-Guia-Interprete-Nacional.pdf>
- Turist Rehberliği Meslek Kanunu (2012). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6326.pdf>
- WFTGA, 2025. *Qualification*. https://wftga.org/about/education-of-tourist-guidesworldwide/?utm_source
- Yazıcıoğlu, İ., Tokmak, C., & Uzun, S. (2008). Turist rehberlerinin rehberlik mesleğine bakışı. [A View of The Tour Guides to The Profession of Tour Guide in Turkey]. *Üniversite ve Toplum*, 8(2), ss. 1-19. <https://doi.org/10.31219/osf.io/35atx>
- Yenipınar, U., Bak, E., & Çapar, G. (2014). Turist rehberliği meslek kanununun, meslek örgütleri ve öğretim elemanlarının bakış açısı ile değerlendirilmesi. [The Evaluation of Tourist Guiding Professional Law with The Perspective of Academicians and Tourist Guide Associations]. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), ss. 86-114.
- Zengin, B., Eker, N., & Bayram, G. E. (2017). Turist rehberliği meslek kanununun profesyonel turist rehberlerince değerlendirilmesi. [The Evaluation of Tourist Guiding Law by the Perspective of Professional Tourist Guides]. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2), ss. 142-156. <https://doi.org/10.24010/soid>.

2024 yılı turizm rehberliği mevzuatına dair genç perspektifler¹

Meral Büyükkuru² , Mehmet Tunaz³

² Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Nevşehir, Türkiye; ³ Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Nevşehir, Türkiye.

ÖZET

Bu çalışma, Türkiye'deki Turist Rehberliği lisans öğrencilerinin 2024 yılında meslek yasasında yapılan değişikliklere ilişkin farkındalıklarını ve bakış açılarını incelemektedir. Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı çalışmada, veriler yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile ve kolayda örnekleme yöntemiyle seçilen 30 öğrenciden toplanmıştır. Katılımcı yanıtları tematik içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bulgular, öğrencilerin büyük çoğunluğunun özellikle yabancı dil yeterliliği şartının kaldırılması ve alan dışı bölümlerden mezunların mesleğe dâhil edilmesi gibi düzenlemeleri mesleki standartlar ve itibar açısından olumsuz değerlendirdiklerini ortaya koymaktadır. Katılımcılar, bu değişikliklerin hizmet kalitesinde düşüşe ve mesleki kimlikte zayıflamaya yol açabileceği yönünde endişelerini dile getirmiştir. Çalışma, Türkiye'deki yasal düzenlemeleri uluslararası mevzuat örnekleriyle karşılaştırarak, hem küresel eğilimlere hem de Türkçenin kültürel bir değer olarak korunmasının önemine dikkat çekmekte; mesleğin dönüşen yapısında kapsayıcılıkla profesyonelliğin dengelenmesine yönelik politika önerileri sunmaktadır.

ANAHTAR KELİMELER

Turist rehberliği, meslek kanunu, mevzuat, içerik analizi, yabancı dil.

Giriş

2012 yılında yürürlüğe giren 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu (T.C. Resmi Gazete, 2012), Türkiye'de turist rehberliği mesleğini düzenlemek ve mesleğe yönelik yasal bir çerçeve oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Bu yasa, rehberlerin görev ve sorumluluklarını tanımlamayı, mesleki standartları belirlemeyi ve rehberlik hizmetlerinin denetlenebilir ve profesyonel bir şekilde yürütülmesini sağlamayı hedeflemektedir. Turizm sektöründe rehberlik faaliyetinde bulunan bireylerin belirli standartlara ve mesleki yeterliliklere sahip olmasını öngören önemli bir düzenleme niteliğindedir. Ancak yasanın yürürlüğe girmesine rağmen, turist rehberliği mesleğinde yapısal bir dönüşüm ya da uzun vadeli çözümler üretilmemiştir.

Turizm sektöründeki seyahat acentalarının sayısındaki artış, Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB), Türkiye Turist Rehberleri Birliği (TUREB) ve Turizm Otel Yöneticileri Derneği (TUROYD) gibi sektörel örgütlerin kurulması, rehberlik eğitiminin yaygınlaşması ve bu süreçte nitelikli iş gücünün hızla artması, rehberlik alanında düzenlemelere duyulan ihtiyacı önemli ölçüde artırmıştır. Profesyonel turist rehberlerinin sayısındaki artış, bu alanda eğitim veren yükseköğretim kurumlarının çoğalması, Bakanlık bünyesinde yürütülen eğitim programları ve farklı mesleki disiplinlerden bireylerin rehberlik mesleğine dâhil olması, mesleki kimlik konusunda çeşitli tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Bu durum, "Turist rehberi kimdir?" ve "Turist rehberi ne iş yapar?" gibi sorular etrafında şekillenen mesleki tanım ve sınırların yeniden değerlendirilmesini zorunlu kılmıştır.

¹ Araştırma için etik onay, 27.09.2024 tarihinde Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan 2024.09.242 sayılı karar ile alınmıştır.

Alan uzmanları, rehberlik mesleğinde yaşanan sorunların çözümünün ancak mesleği köklü biçimde ele alan kapsamlı bir yapısal reformla mümkün olabileceğini belirtmektedir. Ancak bu reformun kapsamı ve nasıl uygulanması gerektiği, günümüzde halen önemli bir tartışma konusudur. Bu bağlamda söz konusu çalışma, rehberlik mesleğinin karşı karşıya olduğu yasal sorunları incelemeyi ve mesleğin geleceğine ilişkin genç kuşağın görüş ve önerilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Çalışma, turist rehberliği meslek yasasında yapılan değişikliklerin öğrenci perspektifinden değerlendirilmesine yönelik önemli veriler sunmaktadır. Elde edilen bulgular, mesleki eğitim programlarının ve politika yapım süreçlerinin geliştirilmesinde kullanılabilecek niteliktedir. Ayrıca, gelecekte yapılacak yasal düzenlemelerde daha geniş paydaşların görüşlerinin dikkate alınmasının, mesleğin gelişimine olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda öğrencilerin konuya ilişkin değerlendirmeleri, turizm sektöründeki diğer paydaşlar için de değerli bir geri bildirim kaynağı teşkil etmektedir. Sonuç olarak, mesleğin standartlarını koruyacak ve geliştirecek politikaların oluşturulması mümkün olabilecektir.

Kavramsal çerçeve

Turist rehberlerinin karşılaştığı zorluklar göz önünde bulundurulduğunda, mesleği düzenleyen bir yasal çerçevenin varlığı açıkça bir gerekliliktir. Rehberlik mesleğinin mevsimsel niteliği nedeniyle, rehberlerin önemli bir bölümü çalışma dönemlerinde ailelerinden ve yaşadıkları yerlerden uzak kalmak durumunda kalmaktadır. Sosyal güvence hakları, sigorta ve emeklilik süreçlerinde yaşanan kesintiler, düşük ücretler ve yetersiz iş güvencesi gibi sorunlar, mesleğin sürdürülebilirliğini zorlaştıran başlıca etkenler arasında yer almaktadır. Buna ek olarak, seyahat acentalarının düşük ücret politikaları, mesleki faaliyetlerin ürün tanıtımından ticari odaklı bir yapıya kayması ve kaçak rehber çalıştırılması gibi unsurlar da rehberlerin karşılaştığı zorlukları derinleştirmektedir (Erdoğan, 2020).

Zaten zorlu olan bu çalışma koşulları, söz konusu sorunların da etkisiyle daha da karmaşık bir hâl almıştır ve bu durum, rehberlerin mesleklerini etkin bir şekilde icra etmelerini engellemektedir. Bu nedenle, birçok turist rehberi maddi istikrar arayışıyla farklı kariyer yollarına yönelmek zorunda kalmıştır. Sonuç olarak rehberlerin bir kısmı mesleğini yalnızca hobi düzeyinde sürdürme eğilimindeyken, önemli bir kısmı ise meslekten tamamen uzaklaşmıştır. Akademik literatürde uzun süredir, rehberlerin çalışma koşulları nedeniyle mesleğe özgü bir yasal düzenlemenin eksikliği eleştiri konusu olmuştur. Bu mesele, çeşitli raporlarda ve bilimsel çalışmalarda da ele alınmıştır.

Türkiye’de turist rehberliği ilgili yasaların tarihsel gelişimi

Turist rehberliği, kökeni antik çağlara dayanan bir meslek olup, binlerce yıllık geçmişe sahip geleneksel rehberlik anlayışından günümüzün profesyonel turist rehberliğine evrilerek çeşitli dönüşüm aşamalarından geçmiştir. Tarihsel süreçte rehberler; göçler, savaşlar, ticaret yolları, hac yolculukları ve kara ile deniz yolculuklarında önemli roller üstlenmişlerdir (Çimrin, 1995). Mesleki anlamda en önemli dönüm noktası, 1851 yılında Thomas Cook’un düzenlediği gününbirlik tren turlarında bizzat rehberlik yapmasıyla gerçekleşmiştir.

Osmanlı döneminin sonlarına gelindiğinde, 19. yüzyılın son çeyreğinde turist rehberliği mesleği görünür olmaya başlamıştır. Mesleği düzenlemeye yönelik ilk kurumsal girişim, 29 Ekim 1890 tarihli 190 numaralı Nizamname ile olmuştur. Ancak bu düzenleme, turist rehberliğini resmi olarak bir meslek olarak tanımamıştır; çünkü o dönemde yabancı ziyaretçilere rehberlik yapan kişilerin yalnızca tercümanlık yaptığı düşünülmekteydi (Albuz, Çakmak, Eren, Tekin & Yeşildağ, 2018).

Cumhuriyet’in ilanı ile birlikte, 1923 yılında yabancı dil bilen bir grup genç tarafından “Türk Seyyahin Cemiyeti” kurulmuş, bu cemiyet daha sonra “Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu” adını almıştır (Ahipaşaoglu, 2001). 8 Kasım 1925 tarihinde yayımlanan “Yabancı Seyyahlar İçin

Tercüman ve Rehberler Hakkında Kararname" (2730 sayılı yasa), mesleği düzenleyen katı kurallar getirmiştir. Bu kararnamenin temel amacı, tercüman-rehberlerin eğitimi olmuştur. Ancak dönemin Türkiye'sinde bu eğitimi sağlayacak bir kurum bulunmadığından, rehberlik yeterliliğini belirleyecek sınavlar fiilen uygulanamamıştır (T.C. Resmi Gazete, 03.09.1971).

Aralık 1928'de İstanbul İktisat Müdürlüğü'nün bir rehberlik kursu açacağı ilan edilmiştir. Kursu katılacak kişilerin sınava tabi tutulması ve hem yeni adaylara hem de geçici tercümanlara yer verilmesi, mesleğin kurumsallaşması açısından önemli bir adım olmuştur. Çolakoğlu vd. (2010), bu kursu başarıyla tamamlayan ilk rehber grubunun elli kişiden oluştuğunu bildirmektedir.

1963 yılında kurulan Turizm ve Tanıtma Bakanlığı, 1964-1968 yılları arasında çeşitli rehberlik kursları düzenlemiştir. Bu kurslar, özel bir mevzuata dayanmamakla birlikte, 8 Kasım 1925 tarihli 2730 sayılı kararname kapsamında ve Bakanlık iç yazışmaları ve genelgeleriyle yürütülmüştür. Rehberlik kurslarının ve uygulamalarının ilk kez resmi bir mevzuat çerçevesine oturtulması ise 3 Eylül 1971 tarihinde yayımlanan 13945 sayılı yönetmelikle gerçekleşmiştir. Bu yönetmelik, 21 Mart 1974'te değiştirilerek "Turist Rehberliği Meslek Kursları ve Turist Rehberliği Meslek Yönetmeliği" adını almıştır. Bu düzenleme ile rehberlik kursları açma yetkisi sadece Bakanlıkla sınırlı kalmayıp diğer kurumlara da verilmiştir.

Ancak bu yönetmelik, mesleğin gereksinimlerini karşılamada yetersiz kalmış ve sırasıyla 1981, 1983, 1986 ve 1988 yıllarında çeşitli revizyonlara uğramıştır (Yenipınar vd., 2014). 2005 yılında yapılan son büyük düzenleme ile "Turist Rehberliği Meslek Yönetmeliği" son hâline kavuşmuş ve bu yönetmelik 2012 yılına kadar yürürlükte kalmıştır. Son olarak, 2012 yılında 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle birlikte, turist rehberliği mesleği yasal olarak resmi bir meslek statüsüne kavuşmuştur (T.C. Resmi Gazete, 2012).

Turist rehberliği meslek kanunundaki 2024 yılı değişiklikleri

27 Nisan 2024 tarihli ve 32529 sayılı T.C. Resmî Gazete'de yayımlanan 7500 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu ile Seyahat Acentaları ve Türkiye Seyahat Acentaları Birliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, mesleğe kabul, meslekten çıkarma usulleri, denetim yöntemleri ve ilgili mevzuat düzenlemeleri açısından çeşitli değişiklikler getirmiştir (T.C. Resmî Gazete, 2024). Yeni düzenlemeye göre, mesleğe girişte aranan yabancı dil yeterlilik sınavı artık ÖSYM (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi) tarafından gerçekleştirilecektir. Eğer başvuru yapan yabancı dil ÖSYM'nin sınav takviminde yer almıyorsa, değerlendirme yetkili ve tarafsız kurumlar aracılığıyla da yapılabilecektir. Mesleğe kabul için gerekli diğer koşulları sağlayan adaylar, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın talebi doğrultusunda yetkili kamu kurum ve kuruluşları tarafından uygulanacak mesleki giriş sınavında başarılı olmaları hâlinde, başvuru yaptıkları yabancı dilde turist rehberi olma hakkını kazanacaklardır. Bununla birlikte, yabancı dil yeterlilik belgesi hariç diğer tüm mesleki giriş koşullarını sağlayan adaylara, Türkçe konuşan bölgesel veya ulusal turist rehberi olma imkânı tanınmıştır. Ancak bu durum, söz konusu adayların uygulamalı saha gezilerine katılmaları ve Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş kurumlarca yapılacak olan mesleki giriş sınavını başarıyla geçmeleri şartına bağlıdır. Söz konusu yasal değişiklikle getirilen en dikkat çekici düzenleme, turist rehberi olabilmek için gerekli olan yabancı dil yeterliliği koşulunun zorunlu olmaktan çıkarılmasıdır. Bir diğer önemli değişiklik ise Sanat Tarihi, Arkeoloji ve Uzak Doğu dilleri (örneğin Çince) gibi alanlardan mezun olan kişilere rehberlik mesleğine girme imkânının tanınmasıdır. Bu alanlardan mezun olan adaylar, diğer uygunluk koşullarını sağlamaları hâlinde, ayrıca bir turist rehberliği lisans programı tamamlama zorunluluğu olmaksızın rehberlik yapabileceklerdir.

Turist rehberliği mesleğine ilişkin uluslararası mevzuat çerçeveleri

Avrupa Birliği genelinde turist rehberliği mesleğini düzenleyen birleşik bir yasal çerçeve bulunmamaktadır. Ancak, 2008 yılında kabul edilen EN 15565 standardı (CEN 13809), profesyonel turist rehberlerinin eğitim ve yeterlilik programları için asgari kriterleri belirlemektedir. Bu standart, kaliteli turizm hizmetlerinin sağlanmasında yerel rehberlerin rolünü

vurgulamakta ve AB üye devletleri arasında hizmetlerin serbest dolaşımını desteklemeyi amaçlamaktadır. AB üyesi 15 ülke, rehberlik mesleğinin örgün eğitime dayandırılması ve bu eğitimin ardından profesyonel bir lisans verilmesi gerektiği görüşünü desteklemektedir (Kundi, 2024). Bununla birlikte, sadece uluslararası çerçevelerle uyum sağlamak yeterli olmayıp, ulusal dilin korunması ve Türkiye Standartları Enstitüsü (TSE) gibi kurumlar aracılığıyla mesleki kalite standartlarının da gözetilmesi önem arz etmektedir. Türkçenin kültürel ve iletişimsel bir değer olarak turizm bağlamında korunması, küreselleşen mesleki yapılarda ulusal kimliğin sürdürülebilmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Her Avrupa ülkesi, turist rehberliği mesleğini düzenleme konusunda farklı bir yaklaşım benimsemektedir (Novotn, 2021). Hukuki açıdan bakıldığında, iki temel düzenleme modeli öne çıkmaktadır. Bazı ülkelerde (örneğin Danimarka, Almanya) turist rehberliği düzenlenmemiş bir meslek olarak kabul edilmekte olup, herhangi bir resmi yeterlilik ya da lisans şartı bulunmamaktadır. Buna karşılık, diğer bazı ülkelerde (örneğin Macaristan, Portekiz, İtalya, Avusturya vb.) meslek yasal olarak düzenlenmiş olup, belirli mevzuat hükümleri çerçevesinde profesyonel yeterlilikler zorunlu kılınmaktadır. Aşağıda, her iki düzenleme modeline örnek teşkil eden ülkelere yer verilmiştir.

Fransa: Fransa'da turist rehberliği mesleği Turizm Kanunu'nun L.221-1 maddesi kapsamında düzenlenmektedir. Müze ve tarihi alanlarda rehberlik yapacak kişilerin profesyonel turist rehberi lisansına sahip olmaları zorunludur. Adayların genellikle turizm, sanat tarihi veya tarih gibi alanlarda lisans diplomasına sahip olmaları ve devlet tarafından akredite edilmiş profesyonel bir rehberlik eğitim programını tamamlamaları gerekmektedir. Yüksek lisans mezunlarının ise son beş yıl içinde kültürel miras anlatımı konusunda en az bir yıllık deneyim sahibi olmaları beklenmektedir. 9 Kasım 2011 tarihli kararnameye göre adayların, Avrupa Ortak Dil Referans Çerçevesi'ne (CEFR) göre C1 düzeyinde bir yabancı dil, bölgesel Fransız dili veya Fransız işaret dili yeterliliğini kanıtlamaları gerekmektedir (République Française, 2012; Ministère de l'Économie, 2025).

Birleşik Krallık: Birleşik Krallık'ta rehberlik yapmak için yasal olarak herhangi bir lisans zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak, mesleki itibarı artırmak amacıyla rehberler *Institute of Tourist Guiding* tarafından sağlanan akreditasyon programlarına katılmaktadır. Üç temel akreditasyon seviyesi mevcuttur:

White Badge: Belirli bir alan veya rota üzerinde rehberlik yetkisi.

Green Badge: Belirli bir şehir veya bölgede yürüyüş ve alan anlatımlı turlar.

Blue Badge: En kapsamlı sertifikadır; şehir turları, otobüsle turlar ve çok sayıda alanda rehberlik yapılmasını sağlar.

Blue Badge gibi niteliklerde adayların en az bir yabancı dilde yeterliliği değerlendirilmektedir (Institute of Tourist Guiding, 2025).

Portekiz: Portekiz'de rehberlik mesleği, 2011 yılında yürürlüğe giren 92/2011 sayılı Kanun ile serbestleştirilmiştir. Ancak, resmi rehberlik hizmeti verebilmek için belirli eğitim ve sertifikasyon şartları devam etmektedir. Resmi kurum olan Turismo de Portugal, turizm sektöründe eğitim ve sertifikasyon sürecinden sorumludur. Rehberlik için tanınan eğitim programları arasında "Informação Turística e Guia Intérprete da Cultura Portuguesa" yer almaktadır. Ulusal rehber unvanı (Guia-Intérprete Nacional) için adayların:

- Turizm, tarih, dilbilim, mimarlık, uluslararası ilişkiler gibi alanlarda lisans mezunu olması;
- En az iki yabancı dili akıcı şekilde konuşabilmesi;
- Tanınmış bir rehberlik programını tamamlaması;
- SNATTI tarafından yapılan kalite sınavını başarıyla geçmesi gerekmektedir (ISCE, 2021; SNATTI, 2021).

Yunanistan: Yunanistan'da rehberlik mesleği 710/1977 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. Adaylar, Turizm Bakanlığı'na bağlı Rehberlik Okullarında 2,5 yıllık bir eğitim programını tamamlamak zorundadır. Adaylardan en az bir yabancı dilde C2 düzeyinde yeterlilik, yabancı uyruklulardan ise Yunanca'da en az C1 düzeyinde yeterlilik istenmektedir. Programı tamamlayan ve Bakanlık lisansını alan bireyler, ülke genelinde rehberlik yapma hakkı kazanır (WFTGA, 2025; Greek Ministry of Development and Investments, 2025).

İtalya: İtalya'da turist rehberliği, 13 Aralık 2023 tarihli 190 sayılı Kanun ile ulusal düzeyde düzenlenmiştir. Rehberlik yapmak isteyen adaylar, Turizm Bakanlığı tarafından uygulanan ulusal yeterlilik sınavını geçmeli ve Ulusal Rehberler Sicili'ne kayıt yaptırmalıdır. Adayların en az bir lisans diplomasına sahip olmaları, biri C1, diğeri en az B2 düzeyinde olmak üzere iki yabancı dilde yeterlilik belgesi sunmaları gerekmektedir. Yazılı, sözlü ve uygulamalı sınavları başarıyla geçen adaylara Bakanlık tarafından kişisel tanıtım kartı (patentino) verilmektedir. Bu belge ülke çapında geçerlidir ve üç yılda bir yenileme eğitimi zorunludur (Ministero del Turismo, 2023).

İspanya: İspanya'da rehberlik mesleği merkezi yönetim yerine özerk topluluklar (comunidades autónomas) tarafından düzenlenmektedir. Her bölgenin kendine özgü bir lisans sistemi ve denetim mekanizması mevcuttur. Ancak genel olarak turizm, tarih, sanat tarihi gibi alanlarda mesleki yeterlilik veya üniversite mezuniyeti aranır. Adayların İspanyolca ve varsa bölgenin resmi dili (Katalanca, Baskça gibi) ile birlikte en az bir yabancı dilde yeterliliği istenir (Ministerio de Turismo, 2023).

Çin: Çin'de turist rehberliği mesleği, 2013 Turizm Kanunu ve 2017 tarihli Turist Rehberliği Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Rehber olabilmek için en az lise diplomasına sahip olmak ve Turist Rehberliği Yeterlilik Sınavından geçmek gereklidir. Rehberlerin belirli aralıklarla hizmet içi eğitimlere katılarak bilgi ve becerilerini güncellemeleri zorunludur. Yabancı dilde rehberlik yapmak isteyen adayların dil yeterliliğini belgelemeleri ve ayrıca dil odaklı sınavlardan geçmeleri gerekmektedir (Ministry of Culture and Tourism of the People's Republic of China, 2017).

Literatür taraması

Batman (2000), turist rehberliği mesleğine ilişkin yürürlükteki yasal çerçevenin güncellenmesi gerektiğini savunduğu çalışmasında, ilgili mevzuatta yapılacak düzenlemelerin özellikle kaçak rehberlik ve asgari ücretin altında rehber çalıştırılması gibi temel sorunları çözebileceğini ileri sürmüştür. Akbulut (2006), Ege Bölgesi'nde görev yapan rehberlerin mesleki sorunlarını ele aldığı çalışmasında, çözüm önerileri sunarak başarılı rehberlik hizmetlerinin ancak rehberlerin mesleki yaşam güvencelerini sağlayan yasal düzenlemelerle mümkün olacağını belirtmiştir. Aynı çalışmada, rehberlerin önemli bir kısmı mevcut yasal düzenlemeleri mesleki standartlar açısından yetersiz bulduklarını ifade etmiştir. Benzer şekilde, Yazıcıoğlu vd. (2008) tarafından yürütülen araştırma, turist rehberlerinin mesleğe ilişkin yaşadıkları sorunları ve bu konudaki görüşlerini ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma bulguları, turizm sektörünün sürekli olarak pazar payını artırmayı hedeflediği ve turist rehberliğinin bu sektördeki en kritik ekonomik unsurlardan biri olduğu dikkate alındığında, acil bir meslek yasasına ihtiyaç duyulduğunu vurgulamıştır. Bu ve benzeri çalışmaların sonucunda, 2012 yılında Turist Rehberliği Meslek Kanunu yürürlüğe girmiştir. Ancak, bu yasa ile mesleki sorunlar tamamen ortadan kaldırılamamıştır.

2012 yılında kabul edilen 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu, birçok akademik çalışmaya konu olmuş ve araştırma gündeminde yerini koruyan önemli bir mevzuat niteliğindedir. Bu çalışma Türkiye bağlamında yürütüldüğü için, bu bölümde ele alınan araştırmalar da ülkemizde hâlen yürürlükte olan meslek yasasını temel almaktadır. Zengin vd. (2017) tarafından yürütülen bir araştırmada, profesyonel turist rehberlerinin meslek yasasına ilişkin görüşleri ayrıntılı biçimde incelenmiştir. Araştırma kapsamında geliştirilen bir anket ölçeği, İstanbul'da görev yapan rehberlere uygulanmış; ulaşılan 393 anketten 345'i geçerli kabul edilerek analiz edilmiştir. Çalışma bulguları, Turist Rehberliği Meslek Kanunu'nun uygulanmasının mesleğin saygınlığını artırdığı yönünde değerlendirmeler içerirken, denetim mekanizmalarının

yetersizliği nedeniyle yasanın bazı sorunlara çözüm üretmekte yetersiz kaldığını da ortaya koymuştur.

Yenipınar vd. (2014) ise söz konusu yasayı meslek örgütleri ve akademisyenlerin bakış açısıyla değerlendirmiştir. Araştırma bulgularına göre, yasa birçok soruna çözüm üretmiş olsa da, meslek içi mağduriyetleri önleme konusunda etkili olamamış, bu da yasanın işlevselliğine ilişkin karşıt görüşlerin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Araştırmanın temel amacı, söz konusu eleştirileri ortaya koymak ve yasaların mesleki sorunların çözümündeki etkinliğini değerlendirmektir. Bu amaçla, turist rehberliği lisans programlarında görev yapan öğretim elemanları ile Turist Rehberleri Odası üyelerine açık uçlu sorulardan oluşan bir anket uygulanmıştır. Elde edilen bulgular, gelecekte yapılacak yasal reformların, mesleki çerçevenin yeniden yapılandırılmasında, rehberlerin haklarının korunmasında ve mesleğin geliştirilmesinde önemli bir rol oynayabileceğini göstermektedir.

Erdoğan (2020) ise yüksek lisans tezinde, mesleğe aday üniversite öğrencilerinin turist rehberliğine yönelik bakış açılarını incelemiştir. Ancak bu çalışma, diğerlerinden farklı olarak doğrudan meslek yasasına odaklanmamış; daha çok mesleğe ilişkin genel tutumları analiz etmiştir. Araştırma, Balıkesir Üniversitesi Turizm Fakültesi Turist Rehberliği Programı'nda öğrenim gören 300 lisans öğrencisine anket uygulanarak yürütülmüştür. Bulgulara göre, öğrencilerin mesleğe yönelik algıları cinsiyet ya da mezun olunan kuruma göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Ayrıca, programı gönüllü olarak tercih eden öğrencilerin mesleğe yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte, birçok öğrencinin mezun olduktan sonra turizm sektöründe çalışıp çalışmayacağına dair kararsız olduğu da belirlenmiştir.

Zaman içerisinde farklı paydaş gruplarını odağına alan birçok araştırma yapılmış olsa da, alan yazında yer alan çalışmalar, turist rehberliği mesleğinde yaşanan sorunların hâlâ tam anlamıyla çözülemediğini göstermektedir. Mevcut çalışma ise, hem mesleğe aday öğrencilerin görüşlerini esas alması hem de en güncel mevzuat değişikliklerini ele alması açısından önceki araştırmalardan ayrılarak özgün bir katkı sunmaktadır.

2023 yılında, Macaristan Turist Rehberleri Derneği (MIE) ve Macar Turist Rehberleri Federasyonu (MISZ), meslek yasasının yeniden düzenlenmesi amacıyla Macaristan Turizm Ajansı'na resmi bir öneri sunmuştur. Bu önerinin temel amacı, rehberlik mesleğine dair modern, şeffaf ve denetlenebilir bir yasal yapı kurmaktır. Kundi (2024), her iki kuruluşla görüşmeler yaparak Macaristan'daki mevcut yasal çerçeveyi değerlendirmiştir. Dernek ve federasyon yöneticileri, kaliteli ve profesyonel bir rehberlik hizmetinin ancak iyi işleyen bir eğitim sistemi ve güçlü bir yasal altyapı ile mümkün olabileceğini vurgulamıştır. Bu yapının aynı zamanda kayıt dışı ekonominin önüne geçeceği, yerel ve ulusal düzeyde ek gelir sağlayacağı ve lisanslı rehberler için istihdamı artıracığı belirtilmiştir.

Avrupa genelinde uygulanan sistemler incelendiğinde, turist rehberliği mesleğinde eğitimin ve yasal düzenlemenin vazgeçilmez unsurlar olduğu görülmektedir. Mesleğin, Avrupa Birliği normlarıyla uyumlu biçimde ulusal düzeyde düzenlenmesi gerektiği görüşü genel kabul görmektedir. Her iki kuruluş da, mesleğin yeniden yapılandırılmasında güncel mevzuat ve nitelikli eğitimin temel unsur olduğunu belirtmiştir (Kundi, 2024).

Yöntem

Araştırmanın amacı

Bu çalışmanın amacı turizm rehberliği bölümünde eğitim gören öğrencilerin 2024 yılında turist rehberliği mesleğine yönelik yasal düzenleme değişiklikleri ile ilgili değerlendirmelerini ve bakış açılarını ortaya koymaktır. Beklenmedik durumlar içeren ve dinamik bir yapıya sahip turist rehberliği mesleğine başlamadan önce bireylerin kendilerini etkin bir şekilde hazırlayabilmeleri için ön bilgi ve farkındalığa sahip olmaları önemlidir. Turist rehberi adaylarının mesleğe başlamadan önce yeterli donanımına sahip olmaları ve son yasal düzenlemeler hakkında bilgi

sahibi olmaları, meslek hayatlarına daha özgüvenli bir başlangıç yapmalarını sağlayacaktır (Güzel, 2007). Bu araştırma, yasanın gelecekteki uygulayıcıları olmaları beklenen öğrencilerin, yasayı hangi düzeyde benimsediğini tespit etmeyi de amaçlamaktadır. "Kabul düzeyi" terimi, bir mevzuatın belirli bir grup veya bireye karşı yararlı veya olumsuz olma derecesini ifade eder. Buna ek olarak, yasanın icra edecekleri meslek üzerinde gelecekteki etkilerinin kapsamlı bir şekilde incelenmesi büyük önem taşımaktadır. Bu yaklaşım, yasanın uygulanmasının sağlayacağı potansiyel faydaların yanı sıra olası sakıncaların da değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. Çalışmanın yukarıda belirtilen amacı ile paralel olarak oluşturulan araştırma soruları aşağıdaki gibidir:

1. Turist rehberi adaylarının 2024 yılında kabul edilen yasa değişiklikleri hakkında farkındalık düzeyleri nedir?
2. Turist rehberi adaylarının 2024 yılında kabul edilen yasa değişiklikleri hakkındaki olumlu ve olumsuz görüşleri nelerdir?
3. Turist rehberi adaylarının 2024 yılında kabul edilen yasa değişikliklerinden kaynaklı mesleğe bakış açıları nasıl etkilenmiştir?

Araştırma yöntemi

Bu çalışmada, araştırma amacına doğrudan katkı sağlayabilecek konumda olmaları nedeniyle, Turist Rehberliği lisans programına kayıtlı lisans öğrencileri çalışma grubunu oluşturmuştur. Katılımcıların belirlenmesinde kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Dörnyei'ye (2007) göre, kolayda örnekleme yöntemi; olasılıklı olmayan, yani rastlantısal olmayan bir örnekleme tekniğidir ve katılımcılar araştırmacının erişim kolaylığı, fiziksel yakınlık ve belirli bir zaman dilimi içerisinde ulaşılabilişliğine göre seçilir. Bu nedenle, çalışmaya katılan bireyler, erişilebilirlikleri ve katılım konusundaki gönüllülükleri dikkate alınarak kolayda örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Bu keşifsel durum çalışması, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Turist Rehberliği Lisans Programı'na kayıtlı 30 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların yaşları 19 ile 36 arasında değişmekte olup, 17'si kadın, 13'ü erkektir.

Araştırma yalnızca dört yıllık örgün öğretim programlarında öğrenim gören öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de turist rehberliği lisansı ve mesleki yetkinlik iki yıllık meslek yüksekokulları ya da uzaktan eğitim programları aracılığıyla da elde edilebilmesine rağmen, bu araştırma yalnızca lisans düzeyinde örgün eğitim alan öğrencilerin eğitimsel deneyimlerini ve 2024 yılında yapılan yasal düzenlemelere ilişkin algılarını incelemeyi amaçlamıştır. Bu durum, araştırmanın metodolojik bir sınırlılığı olarak değerlendirilmektedir ve gelecekte yapılacak çalışmaların daha çeşitli örneklem gruplarını içermesi önerilmektedir.

Araştırma verilerinin toplanabilmesi amacıyla, araştırmacı tarafından sekiz yarı yapılandırılmış görüşme sorusu geliştirilmiştir. Tüm katılımcıların soruları benzer şekilde yorumlamasını ve yapı geçerliğini sağlamak amacıyla, görüşme soruları öncelikle Turizm Fakültesi'nde görev yapan iki öğretim elemanı tarafından değerlendirilmiş ve geri bildirimler doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılarak sorular son hâline getirilmiştir. Başlangıçta görüşme formunda dokuz soru yer almakta iken, mevzuattan çıkarılan düzenlemeye yönelik bir soru çalışma dışı bırakılmıştır. Nihai hâliyle görüşme soruları aşağıda sıralanmıştır:

1. Turist rehberliği mesleğinde yapılan son değişikliklerle ilgili bilginiz nedir? Kendi cümlelerinizle özetler misiniz?
2. Turist rehberliği mesleğinde yabancı dil zorunluluğunun kaldırılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
3. Türkçe konuşan rehberlere ihtiyaç olup olmadığı hakkında ne düşünüyorsunuz?
4. Yabancı dilde rehberlik yapmak isteyen adaylar için belirlenen yeterlilik şartlarını biliyor musunuz? Bu şartları yeterli ya da yetersiz buluyor musunuz?
5. Sanat tarihi ve arkeoloji bölümü mezunlarının rehber olabilmelerini kolaylaştıran yeni düzenlemeler hakkında ne düşünüyorsunuz?

6. Bu düzenlemeler sonrasında turist rehberliği mesleğine yönelik kariyer planınızda bir değişiklik oldu mu? Neden?
7. Turist rehberliği mesleğinin geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz?
8. Yeni düzenlemeler kapsamında turist rehberlerinin tur sırasında, turistlerle veya seyahat acentalarıyla yaşayabileceği olası sorunlar nelerdir?

Görüşmeler, her öğrenciyle bireysel olarak ve farklı zamanlarda gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı, görüşme sürecinde öğrencilere yönlendirici herhangi bir müdahalede bulunmamış ve katılımcıların yanıtları oldukları şekilde kaydedilmiştir. Her görüşme yaklaşık 20 dakika sürmüştür ve elde edilen veriler içerik analizi sürecine aktarılmak üzere ham veri olarak saklanmıştır.

Görüşmelerden elde edilen veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. İçerik analizi; doküman ve metin gibi materyalleri örnekleme, kodlama ve sınıflama yoluyla sistematik olarak inceleyerek, nesnel, tutarlı ve ölçülebilir sonuçlar üretmeyi amaçlayan bir nitel araştırma yöntemidir (Stemler, 2015). İçerik analizi sürecinde, her bir katılımcının her soruya verdiği yanıtlar bir araya getirilmiş, aynı soruya verilen benzer ifadeler gruplandırılarak kategorilere ayrılmıştır. Ardından bu kategorilere ait ana temalar ve alt temalar belirlenmiş ve yapılandırılmıştır. Ayrıca araştırmacı, yanıtları birkaç kez gözden geçirerek notlar almış ve yanıtlara tematik kodlar atamıştır (Creswell & Poth, 2016; Merriam & Tisdell, 2015). Öğrenciler tarafından sıkça tekrar edilen ifadeler sayısal olarak raporlanmış ve içerik analizi sürecinde temalar altında sınıflandırılmıştır. Bu oranlar ve temalar, bulgular bölümünde tablolar hâlinde sunulmuştur. Son olarak elde edilen temalar, araştırma soruları doğrultusunda yorumlanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, katılımcıların görüşme sorularına verdikleri yanıtların içerik analizi yoluyla elde edilen bulgular sunulmaktadır. Bulgular, her bir görüşme sorusu esas alınarak alt başlıklar altında kategorize edilmiştir ve yanıtların istatistiksel oranları ayrıntılı biçimde raporlanmıştır. Aşağıda yer alan Tablo 1, katılımcıların yanıtlarında en sık dile getirilen bulguların genel bir özetini ve bu bulgulara karşılık gelen yüzdelik oranları göstermektedir.

Tablo 1 Adayların yasal düzenlemelere ilişkin farkındalık düzeyleri

Adayların Yasal Değişiklikler İlgili Genel Farkındalığı	Yabancı dil şartının kaldırıldığını belirten adaylar	26 (%87)
	Sanat tarihi ve arkeoloji mezunlarının rehber olabilmesi	10 (%33)
Türkçe Rehberlik Hakkında Adayların Görüşü	Yabancı dil şartının kaldırılmasını olumsuz bulanlar	27 (%90)
	Yabancı dil bilenlerin Türkçe rehberlik yapabileceğini iddia edenler	24 (%80)
Yabancı Dilde Rehberlik İçin Aranılan Şartlar	YDS ve TUREB sınavını bilen adaylar	28 (%93)
	YDS sınavının daha zor olduğunu ifade eden adaylar	17 (%60)

Tablo 2, katılımcıların görüşme sorularına verdikleri yanıtlar doğrultusunda içerik analizinden elde edilen ana temaları ve bu temalara bağlı alt temaları sunmaktadır. Her bir ana tema, içerik analizi sürecinde belirlenen alt temaları içermekte olup, bu yapı aşağıdaki sayfalarda ayrıntılı açıklamalarla detaylandırılmıştır.

Tablo 2 İçerik analizinden elde edilen ana ve alt temalar

Ana Temalar	Alt Temalar
Diğer Bölüm Mezunlarının Turist Rehberliğine Uygunluğu	<ul style="list-style-type: none"> • Uzmanlık Alanı Farklılığı • Rehberlik Becerilerinde Çeşitlilik • Sektörel İhtiyaçlar ve Talep • Mesleki Kimliğin Korunması

Turist Rehberliği Mesleğine Yönelik Tutumlarda Değişim	<ul style="list-style-type: none"> • Mesleki Kimlik ve İtibarın Aşınması • Rekabetin Artması • Hizmet Kalitesinde Düşüş Endişesi • Denetim ve Kaliteye Yönelik Kaygılar
Adayların Algıladığı Olası Gelecek Sorunları	<ul style="list-style-type: none"> • Yabancı Dil Yeterliliği Eksikliği • Kültürel ve Tarihsel Bilgi Yetersizliği • Rekabet ve İşsizlik Kaygısı • Denetim ve Kalite Kontrolünde Yaşanabilecek Sorunlar

Adayların Turist Rehberliği Meslek Yasası'ndaki değişiklik farkındalığı

İlk mülakat sorusu, 2024 yılında Turist Rehberliği Meslek Yasası'nda yapılan değişikliklerle ilgili olarak adayların ön bilgi düzeylerini ve farkındalıklarını değerlendirmeye odaklanmıştır. 30 katılımcıdan 26'sı, Türkçe dilinde rehberliğin kabul edilmesi ve yabancı dil şartının kaldırılması yönündeki değişiklikten haberdar olduklarını belirtmiştir. Bu düzenleme, adaylar arasında en yaygın bilinen değişiklik olarak öne çıkmıştır. Buna ek olarak, 10 katılımcı sanat tarihi ve arkeoloji bölümü mezunlarının turist rehberi olabilmelerini sağlayan düzenlemeden haberdar olduğunu ifade etmiştir. Öte yandan, dört katılımcı yapılan değişikliklerden haberdar olduklarını belirtmiş ancak bu değişikliklerin içeriğine dair herhangi bir ayrıntı vermemiştir. Genel olarak bulgular, adayların büyük çoğunluğunun Turist Rehberliği Meslek Yasası'ndaki değişikliklerden haberdar olduğunu göstermektedir. Katılımcılar, bu değişikliklerle ilgili bilgileri medya, sosyal çevreleri veya üniversitelerindeki dersler aracılığıyla edindiklerini belirtmişlerdir.

Yabancı dil şartının kaldırılması ve Türkçe rehberlik

İkinci ve üçüncü mülakat sorularında, adaylara turist rehberi olma koşulu olarak yabancı dil şartının kaldırılması ve Türkçe rehberlik hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Katılımcıların yanıtları analiz edildiğinde aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır:

Yabancı Dil Şartının Kaldırılması: Çalışmaya katılan 30 öğrenciden 27'si (%90), yabancı dil şartının kaldırılmasının bir hata olduğunu düşünmektedir. Katılımcılar, turist rehberliği mesleğinde yabancı dil bilgisi edinmenin önemini vurgulamıştır. Örneğin bir katılımcı şöyle demiştir: *"Yabancı dil, turistlerle etkili iletişim kurmak ve kültürel bilgileri aktarmak için çok önemli. Bu şart kaldırılmamalı."*

Türkçe Rehberliğin Kabulü: 30 katılımcıdan 24'ü (%80), yabancı dil bilen rehberlerin Türkçe rehberlik yapabileceğini ve bunun da başarıyla yürütülebileceğini ifade etmiştir. Bir öğrenci şu görüşü dile getirmiştir: *"Türkçe rehberlik, yabancı dil bilmeden de yapılabilir; ancak yabancı dil bilmek her zaman bir avantajdır."* Bir başka katılımcı benzer bir ifadeyle şunları söylemiştir: *"Yabancı dil bilmek, turistlerle etkili iletişim kurmak açısından gereklidir. Bu mesleğin doğasında vardır. Türkçe rehberlik de yabancı dil bilenler tarafından yapılabilir ama yabancı dil bilgisi her zaman bir artıdır."*

Bu bulgular, turist rehberliği mesleğinde yabancı dil yeterliliğinin ne denli önemli olduğunu ortaya koyarken, aynı zamanda Türkçe rehberliğin de yabancı dil bilen rehberler tarafından başarıyla yürütülebileceğini göstermektedir. Araştırma sonuçları, turizm eğitiminde yabancı dil şartının korunmasının önemine ve Türkçe rehberliğin meslek içindeki pratik yansımalarının dikkatle değerlendirilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Yabancı dilde rehberlik için gerekli şartlar

Mülakatın dördüncü sorusu, katılımcıların yabancı dilde turist rehberi olma koşulları hakkındaki görüşlerini toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Katılımcılara, yabancı dilde rehberlik yapabilmek için belirlenen yeterlilik şartları sorulmuş ve bu şartları uygun bulup bulmadıkları değerlendirilmiştir. Katılımcıların %93'ü, YDS (Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavı) ya da TUREB tarafından yapılan yabancı dil sınavlarından birinin geçilmesinin gerekli olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca 17 katılımcı (%60), YDS sınavının TUREB sınavına göre daha zor olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar, yabancı dil yeterliliğinin belirlenmesinde konuşma becerisinin önemine

de dikkat çekmiştir. Sekiz katılımcı, özellikle konuşma becerisinin turist rehberliği mesleği açısından en kritik yetkinlik olduğunu vurgulayarak, dil yeterliliği sınavlarında bu beceriye daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca mevcut sınav sisteminin değerlendirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler de toplanmıştır. Altı katılımcı, sistemin tamamen yeniden yapılandırılması gerektiğini ve yalnızca turist rehberlerine özel bir yabancı dil sözlü yeterlilik sınavının getirilmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

Bu bulgular, turist rehberliğinde yabancı dil yeterliliğinin değerlendirilmesine yönelik mevcut eksikliklere ve iyileştirilmesi gereken alanlara dair önemli içgörüler sunmaktadır. Araştırma sonuçları, turist rehberliği eğitimi ve sınav sistemlerinin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. 2024 yılına ait önerilen yasal düzenleme, yabancı dil sınavlarını yürütme yetkisinin ÖSYM'ye devredileceğini göstermektedir. Araştırma bulguları mevcut yabancı dil değerlendirme sisteminde değişiklik ihtiyacına işaret etse de yeni ÖSYM sınavının içeriği ve formatına dair adaylarla henüz herhangi bir detay paylaşılmamıştır; bu da belirsizliğini korumaktadır.

Rehberlikte alan dışı mezunların kabulüne dair katılımcı görüşleri

2024 yılında yapılan bir diğer yasal değişiklik, sanat tarihi, arkeoloji ve Çin dili gibi Doğu Asya dilleri programlarından mezun olanların, diğer uygunluk şartlarını sağlamaları koşuluyla, turist rehberliği mesleğine kabul edilmelerini mümkün kılmıştır. Araştırmada tüm katılımcılar, bu kararın çeşitli nedenlerle yanlış olduğunu ifade etmiştir. Sanat tarihi ve arkeoloji mezunlarının turist rehberliği mesleğine kabul edilmesine karşı çıkılmasının olası gerekçeleri aşağıdaki başlıklar altında toplanmıştır:

Uzmanlık Alanı Farklılığı: Sanat tarihi ve arkeoloji bölümü mezunları, eğitim süreçlerinde ağırlıklı olarak tarihî eserler, sanat objeleri ve kültürel miras üzerine uzmanlaşmaktadır. Oysa turist rehberliği mesleği, güzergâh planlaması, turistik çekicilikler ve turizm hizmetleri ekseninde şekillenmektedir. Bu nedenle, iki alan birbirinden farklı uzmanlık gerektirmektedir ve bir alanda alınan diploma, diğer alanda yeterlilik sağlamak için yeterli olmayabilir. Bir öğrenci bu durumu şöyle ifade etmiştir: *"Sanat tarihi ve arkeoloji elbette önemli disiplinlerdir; ancak bu bölümlerde verilen eğitim, turizmin pratik yönleriyle ya da rehberlikte gerekli olan iletişim, grup yönetimi ve güzergâh planlaması gibi becerilerle doğrudan örtüşmemektedir."*

Rehberlik Becerilerindeki Farklılık: Rehberlik yalnızca bilgi aktarmaktan ibaret değildir; aynı zamanda güçlü bir iletişim becerisi, grup yönetimi ve kriz yönetimi gibi nitelikler gerektirir. Sanat tarihi ve arkeoloji mezunlarının bu yetkinliklere sahip olup olmadığı belirsizdir; zira bu öğrenciler, rehberlik mesleği için gerekli olan pratik deneyim ve uygulamalı eğitimi almamış olabilir. Bir katılımcı şu şekilde dile getirmiştir: *"Turizm fakültelerinde yalnızca teorik bilgi değil, aynı zamanda saha uygulamaları da kazanıyoruz. Bu farkın göz ardı edilmesi, rehberlik mesleğinin mesleki standartlarını zayıflatır."*

Sektörel İhtiyaçlar ve Talepler: Rehberlik sektörü, destinasyon bilgisi, dil yeterliliği ve turistlerle etkileşim kurma gibi belli başlı beklentilere sahiptir. Sanat tarihi ve arkeoloji mezunlarının bu beklentileri karşılayıp karşılayamayacağı yönünde şüpheler bulunmaktadır; bu da onların turizm sektörünün ihtiyaçlarına ne ölçüde uygun olduklarını sorgulatmaktadır.

Mesleki Kimliğin Korunması: Rehberlik mesleğinin kimliğinin korunması, bu alanda yetkin ve uygun eğitim almış bireylerin istihdam edilmesiyle mümkündür. Farklı disiplinlerden mezunların mesleğe dâhil edilmesi, bu kimliğin zedelenmesine ve mesleki standartların düşmesine neden olabilir.

Turist Rehberliği Mesleğine yönelik tutum değişimi

Yedinci mülakat sorusuna verilen yanıtlar, 30 turist rehberliği öğrencisinden 21'inin (%70), yasal düzenlemeler sonrasında mesleğe dair daha olumsuz bir bakış açısına sahip olduğunu ortaya koymuştur. Katılımcılar bu algı değişimini aşağıdaki gerekçelerle açıklamıştır:

Mesleki Kimlik ve İtibarın Zedelenmesi: 2024 yılında yapılan yasal değişikliklerin, özellikle yabancı dil şartının kaldırılması ve farklı akademik disiplinlerden mezun olan bireylerin mesleğe kabul edilmesi, mesleğin değersizleşeceğine yönelik ciddi kaygılara yol açmıştır. Katılımcılar, mesleğe girişin kolaylaşmasının, turist rehberliğine atfedilen toplumsal saygınlık ve mesleki itibarı zayıflatacağını belirtmiştir. Bir öğrenci bu durumu şöyle ifade etmiştir: *"Yabancı dil yeterliliği veya turizm odaklı özel bir eğitim olmadan bu mesleğe girilebiliyorsa, mesleğin değeri ve itibarı toplum nezdinde doğal olarak azalacaktır."* Ayrıca, turizm temelli ortak bir eğitim altyapısına sahip olmayan bireylerin mesleğe dahil edilmesi, rehberlerin kolektif mesleki kimliğini tehdit eden bir unsur olarak görülmüştür. Bir başka öğrenci, *"Bizim mesleki kimliğimiz, turizm odaklı ortak bir eğitim temelinde şekilleniyor. Bu temel zayıflarsa artık rehber olarak kim olduğumuzu tanımlamak zorlaşır."* sözleriyle bu durumu dile getirmiştir.

Rekabetin Artması: Farklı bölümlerden mezun olan kişilerin turist rehberliği mesleğine yönelmesi, alandaki rekabeti artırabilecektir. Özellikle sanat tarihi veya arkeoloji bölümlerinden mezun olan bireylerin rehberlik kadrolarına başvurabilecek olması, bu alan için özel olarak eğitim almış öğrencilerin iş bulma olanaklarını azaltabilir. Bu durumu bir öğrenci şu şekilde ifade etmiştir: *"Biz bu meslek için yıllarca emek verdik. Şimdi bizimle aynı yoldan geçmeyen kişiler iş olanaklarımızı tehdit ediyor."*

Hizmet Kalitesinde Düşüş Endişesi: Katılımcılar, meslekle doğrudan ilişkisi olmayan bölümlerden mezun bireylerin rehberliğe dahil edilmesinin hizmet kalitesinde düşüşe neden olabileceği yönünde kaygılarını dile getirmiştir. Bu kişilerde gerekli pratik becerilerin eksikliği ve yerel kültüre dair sınırlı bilgi, turist beklentilerinin karşılanamamasına ve profesyonel rehberlere duyulan güvenin azalmasına yol açabilecektir. Bazı öğrenciler, eğitim geçmişlerindeki çeşitliliğin kültürel ve tarihî içerik aktarımında tutarsızlıklara neden olabileceğini belirtmiştir. Bir katılımcı bu konuyu şu şekilde özetlemiştir: *"Turistler hem doğru bilgi hem de anlamlı bir kültürel deneyim bekler; bu da ancak turizm ve miras anlatımı konusunda uygun eğitimle sağlanabilir."*

Denetim ve Kalite Endişeleri: Farklı akademik geçmişe sahip bireylerin mesleğe kabul edilmesi, denetim mekanizmalarının zayıflayacağı ve bunun sonucunda hizmet kalitesinde genel bir düşüş yaşanacağı yönünde endişelere neden olmuştur. Bu durum, turist memnuniyetinde azalma ve genel seyahat deneyimlerinde olumsuzluk yaratabilir.

Tutumunda Değişiklik Olmayan Katılımcılar: Katılımcıların 8'i (%27), yapılan yasal düzenlemelere rağmen turist rehberliği mesleğine yönelik tutumlarının değişmediğini ifade etmiştir. Bu tutumun nedenleri aşağıda sıralanmıştır:

Eğitim ve Deneyim: Bu katılımcıların halihazırda bu alanda eğitim almış olmaları ve bazılarının saha deneyimine sahip olmaları, yeni yasal düzenlemelere rağmen mesleğe dair olumsuz bir tutum geliştirmemelerine neden olmuştur.

Mevcut Mesleki Durum: Bazı katılımcıların hâlihazırda turizm sektörünün farklı alanlarında çalışıyor olmaları, rehberlik mesleğine dair algılarında bir değişiklik yaratmamıştır.

Mesleki İmaj ve Değerler: Bazı katılımcılar, turist rehberliği mesleğine yönelik güçlü bir duygusal bağlılık ve mesleki değer algısına sahip olduklarını belirtmiş; yeni düzenlemelerin bu bakış açılarını değiştirmedeğini ifade etmiştir.

Adayların gözünden gelecekte ortaya çıkabilecek sorunlar

Mülakatın son bölümünde katılımcılar, yeni yasal düzenlemelerin özellikle turistlerle ve seyahat acenteleriyle etkileşimde olan rehberler için ne tür sorunlara yol açabileceği konusundaki görüşlerini paylaşmıştır. Katılımcıların yanıtlarına dayanarak olası sorunlar aşağıdaki başlıklar altında sınıflandırılmıştır:

Dil Yetersizliğine Bağlı Sorunlar: Katılımcılar, yabancı dil şartının kaldırılmasının turist rehberleri arasında iletişim sorunlarına ve dil becerilerinde yetersizliklere yol açabileceğinden endişe duymaktadır. Bu durumun, turistlerle sağlıklı iletişim kurulmasını zorlaştıracağı ve turist

memnuniyetinin azalmasına neden olabileceği ifade edilmiştir. Bir katılımcı bu konuda şöyle demiştir: “Yabancı dile hâkim olmayan biri, uluslararası turistlerin beklentilerini nasıl karşılayabilir ya da ülkemizi nasıl etkili bir şekilde temsil edebilir?”

Artan Rekabet ve İşsizlik Endişeleri: Katılımcılar, farklı akademik alanlardan mezun olan bireylerin turist rehberliği mesleğine kabul edilmesinin sektördeki rekabeti artıracacağı ve bu alanda eğitim almış profesyonellerin iş bulma olanaklarını zorlaştıracağı görüşündedir.

Tartışma

Bu çalışmanın bulguları, Türkiye’de turist rehberliği mesleği için daha kapsayıcı ve çağdaş bir çerçevenin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Önceki araştırmalarla (Ap & Wong, 2001; Holloway, 2016) uyumlu olarak, geleceğin rehberleri olarak görülen katılımcılar; mesleğin profesyonelleşmesi, yasal düzenlemelerde netlik sağlanması ve kurumsal iş birliklerinin güçlendirilmesi gibi konuları temel öncelikler olarak öne çıkarmaktadır. Katılımcıların görüşleri, turist rehberliğini yalnızca mesleki bir faaliyet değil, aynı zamanda kültürel bir arabuluculuk ve uzmanlık alanı olarak ele alan küresel bir söylemle örtüşmektedir (Cohen, 1985; Salazar, 2010).

Uluslararası uygulamalarla karşılaştırıldığında, Türkiye’nin mevcut yasal düzeni (6326 sayılı Kanun), lisanslama ve formel eğitimi zorunlu kılan İtalya, Portekiz ve Macaristan gibi ülkelerde benimsenen düzenlemeli modellerle paralellik göstermektedir (Kundi, 2024). Ancak, bu ülkelerden farklı olarak Türkiye’de yapılan yasal değişikliklerin, sektörün dönüşen ihtiyaçlarını ve mesleki kimlik kaygılarını yeterince karşılayamadığı yönünde bir algı oluşmuştur. Örneğin İtalya’da 2023 yılında yapılan ulusal reformla birlikte, resmi rehberler için merkezi bir sınav ve dil yeterlilik belgesi zorunlu hâle getirilmiştir; bu da mesleki yeterlilik standartlarının hizmet kalitesi üzerindeki belirleyici rolünü pekiştirmektedir. Benzer şekilde, Portekiz’de sertifikasyon süreci, Turismo de Portugal tarafından onaylanan eğitim ve ulusal sınavla yürütülmekte; bu da eğitimi yasal tanınırlıkla bütünlüştiren bir yapıya işaret etmektedir.

Buna karşılık, Almanya ve Danimarka gibi ülkelerde turist rehberliği düzenlenmemiş bir meslek statüsündedir ve devlet denetiminin yerini piyasa özgürlüğü almaktadır. Bu model esneklik sağlasa da kalite kontrolü ve mesleki standartlara ilişkin ciddi soru işaretlerini de beraberinde getirmektedir. Bu durum, Türk katılımcılar tarafından da dile getirilmiş; bazı düzenlemelerin kaldırılmasının rehberlik eğitiminin itibarsızlaşmasına neden olabileceği vurgulanmıştır.

Katılımcılar, meslekte serbestleştirme yerine düzenlemeye dayalı bir sistemin gerekliliğini güçlü biçimde savunmuş; bu görüşleri, EN 15565 standardını destekleyen Avrupa’daki profesyonel birliklerin duruşuyla örtüşmektedir. Söz konusu Avrupa standardı, hizmet kalitesini korumak ve mesleki hareketliliği kolaylaştırmak amacıyla uyumlaştırılmış eğitim ve sertifikasyon sistemlerinin önemine işaret etmektedir. 2024 yılına ilişkin yasa tasarısına genç Türk katılımcıların mesafeli yaklaşımı, mesleki kimliğin net biçimde tanımlanmasını, yapılandırılmış kariyer yollarını ve akademik yetkinliklerin tanınmasını önceliklediklerini göstermektedir.

Her ne kadar karşılaştırmalı analizler uluslararası standartları ve yabancı dil yeterliliklerini vurgulasa da ulusal koşulların da düzenleyici çerçeveye dahil edilmesi önemlidir. Türk dilinin korunması ve kurumsal olarak desteklenmesi; aynı zamanda Türk kültürel anlatılarının tanınması, gelecekte oluşturulacak düzenlemelerin ayrılmaz bir parçası olmalıdır. Bu bağlamda hem küresel beklentilere hem de yerel dilsel ve kültürel değerlere saygı gösteren dengeli bir yaklaşım benimsenmelidir.

Ayrıca bu çalışma, meslek içinde süregiden bir kimlik krizini de açığa çıkarmaktadır. Bu durum, önceki literatürde de tartışılmıştır (Black & Weiler, 2005). Birçok katılımcı, mesleğin kapsamını, gelecekteki sorumluluk alanlarını ve “nitelikli rehber” tanımını sorgulamıştır. Bu belirsizlik; yasal düzenlemelerdeki muğlaklık ve kurumsal rollerin çakışmasından kaynaklı olarak daha da derinleşmektedir.

Bu çalışmanın bulguları, literatürdeki önceki araştırmalarla hem benzerlikler hem de farklılıklar göstermektedir. Örneğin Güzel'in (2007) yaptığı çalışmada, turist rehberlerinin yasal düzenlemelere dair yüksek bir farkındalığa sahip olduğu ve bu düzenlemelerin mesleğin prestijini artıracığı belirtilmiştir. Ancak bu araştırmadaki öğrenciler, 2024'te önerilen düzenlemelerin mesleğin itibarını zedeleyeceğini düşünmektedir. Kaya ve diğerleri (2020) tarafından yürütülen bir diğer çalışmada ise, turist rehberlerinin mesleki kimlik sorunları yaşadığı ve yasal düzenlemelerin bu sorunlara çözüm getirebileceği vurgulanmıştır. Ancak bu araştırmada öğrenciler, mevcut düzenlemelerin mesleki kimliği ve itibarı olumsuz etkileyeceğini ifade etmiştir. Bu farklar, yasal düzenlemelerin içeriği ve uygulanma biçimine ilişkin görüşlerin zaman içinde değişebileceğine işaret etmektedir.

Genel olarak bulgular, Türkiye'nin yasal çerçevesinin uluslararası en iyi uygulamalarla uyumlu hâle getirilmesinin, ancak bunu yaparken Türk turizminin kendine özgü kültürel ve ekonomik bağlamının da göz önünde bulundurulmasının önemli olduğunu göstermektedir. Genç paydaşların sesleri, yetkinlik, kalite ve yasal netlik temelli, yeniden yapılandırılmış ve çağdaş bir rehberlik mesleği için önemli katkılar sunmaktadır.

Sonuç ve öneriler

Bu çalışma, 2024 yılında yürürlüğe giren yasal düzenlemelere ilişkin olarak turist rehberliği öğrencilerinin farkındalık düzeylerini, algılarını ve mesleki bakış açılarını incelemeyi amaçlamıştır. Derinlemesine mülakatlar yoluyla elde edilen nitel veriler, çeşitli önemli sonuçlara işaret etmektedir.

İlk olarak, araştırmanın birinci sorusu kapsamında, katılımcıların büyük çoğunluğunun yasal değişikliklere dair temel bir farkındalığa sahip olduğu gözlemlenmiştir. Özellikle yabancı dil şartının kaldırılması ve mesleğe giriş koşullarının genişletilmesi gibi konular bilinirken; bu değişikliklerin içeriği ve uzun vadeli etkileri hakkında detaylı bilgi düzeyi sınırlı kalmıştır. Bu durum, resmî duyurular ile geleceğin meslek mensupları arasındaki iletişimde bir boşluk olduğunu göstermektedir. İkinci araştırma sorusu çerçevesinde, katılımcıların çoğunluğu söz konusu düzenlemelere olumsuz bir bakış açısıyla yaklaşmıştır. En çok dile getirilen kaygılar; mesleğin prestijinde ve kalitesinde azalma yaşanabileceği, yabancı dil yeterliliği koşulunun kaldırılmasının ve alan dışı mezunların kabul edilmesinin mesleğin bütünlüğünü ve uzmanlık niteliğini zayıflatabileceği yönündedir. Bununla birlikte, az sayıda katılımcı, bu değişikliklerin mesleğe girişte kapsayıcılığı ve esnekliği artırabileceğini belirterek olumlu yönlerine de dikkat çekmiştir. Üçüncü araştırma sorusu kapsamında elde edilen bulgular ise, yasal düzenlemelerin öğrencilerin mesleğe yönelik tutumlarında belirgin bir değişime yol açtığını göstermektedir. Birçok katılımcı, eğitim yatırımlarının ve mesleki kimliklerinin değersizleştirildiği algısı nedeniyle motivasyonlarının azaldığını ifade etmiştir. Gelecekteki istihdam koşullarına ve sektör standartlarına ilişkin belirsizlik, mülakatlarda sıkça vurgulanan bir tema olmuştur.

Bu çalışmanın bazı sınırlılıkları mevcuttur. Öncelikle, belirli bir zaman diliminde öğrenim görmekte olan öğrencilerin görüşlerine odaklanılmıştır; dolayısıyla sürekli değişen yasal düzenlemeler ve sektörel dinamikler dikkate alındığında, elde edilen sonuçların genellenebilirliği sınırlıdır. Ayrıca, araştırma yalnızca bir üniversitenin turist rehberliği lisans programına kayıtlı öğrencilerin görüşlerini içermektedir. Daha kapsamlı bir değerlendirme için farklı üniversitelerdeki öğrencilerin ve farklı coğrafi bölgelerdeki programlara katılan bireylerin görüşlerine de başvurulmalıdır. Çalışma, yalnızca dört yıllık lisans programlarına kayıtlı öğrencileri kapsamakta; meslek yüksekokulu ve açık öğretim programlarındaki öğrenciler araştırma dışında bırakılmıştır. Bu nedenle, bulgular Türkiye'deki tüm aday rehberlerin görüşlerini tam olarak yansıtmayabilir.

Gelecekte yapılacak araştırmalarda daha geniş bir örneklem grubuna ve farklı üniversitelerden katılımcılara yer verilmesi, daha derinlemesine analizlere olanak sağlayacaktır. Ayrıca, sadece öğrenciler değil, mezunlar ve hâlihazırda aktif olarak çalışan profesyonel rehberlerin yanı sıra

meslek yüksekokulu ve açık öğretim programlarına devam eden bireylerin de görüşlerinin alınması, yasal düzenlemelerin meslek yaşamına etkilerinin daha kapsamlı biçimde değerlendirilmesine katkı sağlayacaktır. Bu tür çalışmalar, yasal değişikliklerin zaman içindeki etkilerini daha net biçimde ortaya koyabilir ve mesleğin profesyonelleşmesine destek sunabilir.

Politika geliştirme açısından değerlendirildiğinde, Türkiye’de turist rehberliği yasasında yapılacak her türlü revizyonun şu hususları dikkate alması önerilmektedir:

- Turizm, tarih ve sanat tarihi gibi ilgili alanlarda formel eğitimi zorunlu kılmak,
- CEFR standartlarıyla uyumlu yabancı dil yeterliliği koşulunu sürdürmek,
- Özellikle genç meslek mensuplarının görüşlerini yasa yapım süreçlerine dâhil etmek,
- Sektörel eğilimler ve uluslararası standartlar doğrultusunda dönemsel olarak gözden geçirilebilecek dinamik bir yasal çerçeve oluşturmak.

Sonuç olarak bu araştırma, turist rehberliği mesleğinin çağdaştırılmasına yönelik süregelen tartışmalara katkı sunmakta ve geleceğin meslek mensuplarının sesini görünür kılmaktadır. Katılımcıların görüşleri, değişen küresel turizm ortamında esneklik ile profesyonellik arasında denge kurmak isteyen yasa yapımcılar ve politika geliştiriciler için önemli bir yol gösterici nitelik taşımaktadır.

Yazar katkı oranları

Çalışmaya 1. Yazar: % 50, 2. Yazar: % 50 oranında katkı sağlamıştır.

Çıkar çatışması beyanı

“2024 yılı turizm rehberliği mevzuatına dair genç perspektifler” başlıklı makalemizin herhangi bir kurum, kuruluş, kişi ile mali çıkar çatışması yoktur. Yazarlar arasında da herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Ahipaşaoğlu, H. (2001). *Turizmde rehberlik*. Detay Yayıncılık.
- Akbulut, O. (2006). *Ege Bölgesindeki profesyonel turist rehberlerinin mesleki sorunları ve çözüm önerilerine yönelik bir araştırma* [Master’s thesis, Akdeniz University]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Albuz, N., Çakmak, T.F., Eren, A., Tekin, Ö., & Yeşildağ, G.N.G. (2018). *Turist rehberliğine giriş*. Detay Yayıncılık.
- Ap, J., & Wong, K. K. F. (2001). Case study on tour guiding: professionalism, issues and problems. *Tourism Management*, 22(5), 551–563. [https://doi.org/10.1016/S0261-5177\(01\)00013-9](https://doi.org/10.1016/S0261-5177(01)00013-9)
- Batman, O., Yıldırğan, R., & Demirtaş, N. (2000). *Turizm rehberliği*. Değişim Yayınları.
- Black, R., & Weiler, B. (2005). Quality assurance and regulatory mechanisms in the tour guiding industry: A systematic review. *Journal of Tourism Studies*, 16(1), 24–37. <https://search.informit.org/doi/10.3316/ielapa.200509017>
- Cohen, E. (1985). The tourist guide: The origins, structure and dynamics of a role. *Annals of Tourism Research*, 12(1), 5–29. [https://doi.org/10.1016/0160-7383\(85\)90037-4](https://doi.org/10.1016/0160-7383(85)90037-4)
- Creswell, J. W., & Poth, C. N. (2016). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches*. Sage Publications.
- Çimrin, H. (1995). *Turizm ve turist rehberliğinin ABC’si*. Akdeniz Kitabevi.
- Çolakoğlu, O., Epik F., & Efendi, E. (2007). *Tur yönetimi ve turist rehberliği*. Detay Yayıncılık.
- Dörnyei, Z. (2007). *Research methods in applied linguistics*. Oxford University Press.

- Erdoğan, S. (2020). *Turist rehberi adaylarının turist rehberliği mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi* [Master's thesis, Balıkesir University]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Greek Ministry of Development and Investments, (2025). *Announcement of the Profession of Tour Guide*. https://eugo.gov.gr/en/services/655394?utm_source=
- Güzel, F. (2007). *Türkiye imajının geliştirilmesinde profesyonel turist rehberlerinin rolü*. [Master's thesis, Balıkesir University]. Yüksek Öğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Holloway, J. C. & Humphreys, C. (2016). *The Business of Tourism*. 10th edition. Pearson Education Limited.
- ISCE (Instituto Superior de Lisboa e Vale do Tejo) (2021). *Tourist Information and Interpreter Guide to Portuguese Culture*. <https://www.isce.pt/en/study/postgraduates/tourist-information-and-interpreter-guide-to-portuguese-culture>
- Institute of Tourist Guiding (ITG). (2025). *Our Qualifications*. <https://www.itg.org.uk/becoming-a-guide/our-qualifications>
- Kaya, A., Yetgin Akgün, D., & Çiftçi, G. (2021). Krizlerin turist rehberliği öğrencilerinin mesleki tutumları ile ilişkisi. [The Relationship of Crisis on Professional Attitudes of Tour Guiding Students]. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(3), ss. 2907–2923. <https://tutad.org/index.php/tutad/article/view/336>.
- Kundi, V. (2024). Relevance and legal background of tourist guiding in Hungary. *Journal of Infrastructure Policy and Development*. 8(12): 6522. <https://doi.org/10.24294/jipd.v8i12.6522>
- Ministère de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté industrielle et numérique Direction générale des Entreprises (2025). *Le métier de guide-conférencier*.
- Ministerio de Turismo. (2023). *Guía profesional de turismo en España*. <https://www.mintur.gob.es>
- Ministero del Turismo. (2023). *Disciplina della Professione di Guida Turistica* (Legge n. 190 del 13 dicembre 2023). https://www.camera.it/temiap/documentazione/temi/pdf/1412913.pdf?_1748849085729
- Ministry of Culture and Tourism of the People's Republic of China. (2017). *Regulations on Administration of Tour Guides (2017 Revision)*. <https://www.csicare.com/Law/LawShowEn?id=224495>.
- Novotný, L. (2021). Fighting unlicensed tour guides: a case from the Czech Republic. *The Lawyer Quarterly*, 11(2): 381.
- République Française. (2012). *Article R221-1 - Tourism Code*. https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006074073/LEGISCTA000006158379/#LEGISCTA000006158379.
- Resmi Gazete, (2024). *Turist rehberliği meslek kanunu ile seyahat acentaları ve seyahat acentaları birliği kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun*. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/04/20240427-1.htm>
- Resmi Gazete, (1971). *Tercüman-rehber kursları ve tercüman-rehber yönetmeliği*. <https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/13945.pdf>
- Salazar, N. B. (2010). *Envisioning eden: Mobilizing imaginaries in tourism and beyond*. Berghahn Books.
- Stemler, S. E. (2015). *Content analysis. Emerging trends in the social and behavioral sciences: An interdisciplinary, searchable, and linkable resource*. Wiley.
- Sindicato Nacional da Actividade Turística, Tradutores e Intérpretes (SNATTI). (2021). *Regulamento – Prova de Qualidade para Certificação de Guia-Intérprete Nacional*. <https://snatti.com/wp-content/uploads/2022/04/REGULAMENTO-Prova-de-Qualidade-Certificacao-para-Guia-Interprete-Nacional.pdf>
- Turist Rehberliği Meslek Kanunu (2012). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6326.pdf>
- WFTGA, 2025. *Qualification*. https://wftga.org/about/education-of-tourist-guidesworldwide/?utm_source
- Yazıcıoğlu, İ., Tokmak, C., & Uzun, S. (2008). Turist rehberlerinin rehberlik mesleğine bakışı. [A View of The Tour Guides to The Profession of Tour Guide in Turkey]. *Üniversite ve Toplum*, 8(2), ss. 1-19. <https://doi.org/10.31219/osf.io/35atx>
- Yenipınar, U., Bak, E., & Çapar, G. (2014). Turist rehberliği meslek kanununun, meslek örgütleri ve öğretim elemanlarının bakış açısı ile değerlendirilmesi. [The Evaluation of Tourist Guiding Professional Law with The Perspective of Academicians and Tourist Guide Associations]. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), ss. 86-114.

Zengin, B., Eker, N., & Bayram, G. E. (2017). Turist rehberliği meslek kanununun profesyonel turist rehberlerince değerlendirilmesi. [The Evaluation of Tourist Guiding Law by the Perspective of Professional Tourist Guides]. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14(2), ss. 142-156. <https://doi.org/10.24010/soid>.